

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2019. május 13., hétfő

Tartalomjegyzék

19/2019. (V. 13.) MNB rendelet	A bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról	2850
20/2019. (V. 13.) MNB rendelet	Az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról	2870
8/2019. (V. 13.) MvM rendelet	A Miniszterelnökséget vezető miniszter feladatkörét érintő ágazati honvédelmi feladatokról szóló 25/2015. (IV. 30.) MvM rendelet módosításáról	2876
19/2019. (V. 13.) BM rendelet	A közúti határátkelőhelyen szolgálatot teljesítő hivatásos állomány vonatkozásában a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet módosításáról	2877
Köf.5001/2019/4. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	2879
Köf.5002/2019/5. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	2884
Köf.5004/2019/5. számú határozat	A Kúria Önkormányzati Tanácsának határozata	2888

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletei, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 19/2019. (V. 13.) MNB rendelete a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés e), f) és i) pontjában, valamint a 171. § (2) bekezdés b) és c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (2) és (6) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet alkalmazási köre

1. § E rendeletet kell alkalmazni

- a) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközre még átváltható forintbankjegyek (a továbbiakban: forintbankjegy), valamint
- b) a 3. § (1) bekezdése, a 3. § (2) bekezdés b) pontja, a 3. § (2) bekezdés d) pont db) alpontja, a 3. § (4) bekezdése, a 7. §, valamint a 15–17. § tekintetében – az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: Tanácsi rendelet) nem szabályozott kérdésekben – a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközre még átváltható külföldi bankjegyek (a továbbiakban: külföldi bankjegy)

[a továbbiakban az a) és b) pont alatti bankjegyek együtt: bankjegy] feldolgozására, forgalmazására, valamint hamisítás elleni védelmére.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *automata bankjegykiadó gép*: olyan – bankjegyzvizsgáló gépnek nem minősülő – önkiszolgáló berendezés, amely az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számla terhére bankjegyet vegyen fel [például bankjegykiadó automata (a továbbiakban: ATM), készpénzfelvételi funkcióval rendelkező önkiszolgáló pénztárgép];
2. *átlagos napi forint készpénzforgalom*: a hitelintézeti és a postai fiókban, ATM-en, ügyfél által kezelt gépen keresztül egy naptári évben lebonyolított, a 21. pont a) alpont aa) és ad) pontja szerinti forint készpénzforgalmazási műveletek összértékének azon munkanapokra vetített hányada, amelyeken a hitelintézeti és a postai fiók adott pénztára, ATM-je, ügyfél által kezelt gépe forint készpénzforgalmazást bonyolított;
3. *átváltási határnap*: azon – az MNB 2004. május 1-je előtt közzétett hirdetményében (a továbbiakban: MNB hirdetmény) vagy a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 23. § (3) bekezdésében foglalt határidők figyelembevételével, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében meghatározott – időpont, ameddig a forgalomból bevont bankjegy és érme törvényes fizetőeszközre átváltható;
4. *bankjegy-visszaforgatás*: a bankjegyek forgalmazása keretében teljesített
  - a) bankjegykifizetés,
  - b) bankjegykiadás,
  - c) bankjegyátadás;

5. *bankjegyzvizsgáló gép:*
- a) alkalmazott által működtetett gép, amely lehet
    - aa) bankjegyzfeldolgozó és -válogató gép,
    - ab) bankjegy-valódiságvizsgáló gép,
    - ac) pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyzfeldolgozó és -válogató gép,
    - ad) pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegy-valódiságvizsgáló gép,
  - b) ügyfél által kezelt gép, amely lehet
    - ba) bankjegyzbefizetésre alkalmas gép,
    - bb) bankjegy-visszaforgató gép,
    - bc) kombinált bankjegy be- és kifizető gép,
    - bd) bankjegy-kifizető gép;
6. *bevonási határnap:* azon – MNB hirdetményben vagy MNB rendeletben, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében meghatározott – időpont, amiktől a forgalomból bevont bankjegy és érme elveszti törvényes fizetőeszköz jellegét;
7. *egyéb gazdasági szereplő:* az a pénzfeldolgozónak vagy pénzforgalmazónak nem minősülő természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki, illetve amely kiegészítő tevékenységként ügyfél által kezelt gépen vagy automata bankjegyzkiadó gépen keresztül bankjegyzek forgalmazásával foglalkozik, e kiegészítő tevékenység keretén belül;
8. *ERA rendszer:* az MNB elektronikus ügyintéztést biztosító információs rendszere;
9. *forgalomból bevont bankjegy:* törvényes fizetőeszköznek már nem minősülő, MNB hirdetményben vagy MNB rendeletben, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében ilyenként meghatározott bankjegy;
10. *forgalomból bevont érme:* az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;
11. *forgalomképes bankjegy:* olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi
  - a) forintbankjegy, amely az 1. mellékletben foglalt válogatási kritériumok,
  - b) euróbankjegy, amely az euróbankjegyzek valódiság- és forgalomképesség szerinti vizsgálatáról, illetve visszaforgatásáról szóló, 2010. szeptember 16-i EKB/2010/14 európai központi banki határozat (a továbbiakban: EKB határozat) 6. cikk (1) vagy (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően elvégzett forgalomképességi vizsgálat,
  - c) egyéb külföldi bankjegy, amely a kibocsátó forgalomképességre vonatkozó rendelkezései alapján bankjegy-visszaforgatásra alkalmas;
12. *forgalomképtelen bankjegy:*
- a) a forgalomból bevont valódi bankjegy,
  - b) az olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi
    - ba) forintbankjegy, amely az 1. mellékletben foglalt válogatási kritériumok,
    - bb) külföldi bankjegy – ide nem értve az euróbankjegyzet –, amely a kibocsátó forgalomképességre vonatkozó rendelkezései alapján bankjegy-visszaforgatásra nem alkalmas, valamint
  - c) az EKB határozat 2. cikk 11. pontja szerinti euróbankjegy;
13. *forintbankjegy átváltása:*
- a) a forgalomból bevont forintbankjegyznek a hitelintéztet és a Posta Elszámoló Központot működtető intézmény (a továbbiakban: posta) által az MNB tv. 23. § (3) bekezdése szerinti határidőn belül
    - aa) a pénztárral rendelkező hitelintézteti, postai fiók pénztárában azonos címetű, forgalomképes forintbankjegyzre történő cseréje,
    - ab) a pénztárral nem, de az 5. pont b) alpont ba)–bc) pontja szerinti ügyfél által kezelt géppel rendelkező hitelintézteti vagy postai fiókban a bankjegyzvizsgáló gépen keresztül lebonyolított befizetés,
  - b) a nehezen felismerhető és sérült forintbankjegyznek a hitelintéztet és a posta által, a pénztárral rendelkező hitelintézteti, postai fiók pénztárában azonos címetű, forgalomképes forintbankjegyzre történő cseréje.

Nem minősül forintbankjegy átváltásának a forgalomból bevont, a nehezen felismerhető és a sérült forintbankjegy fizetésül való elfogadása a hitelintézteti és postai fiók pénztárában, ideértve az ügyfél saját fizetési számlájára történő befizetést is;

14. *forintbankjegyek címletváltása*: a forgalomképes, valamint a törvényes fizetőeszköznek minősülő forgalomképtelen forintbankjegyeknek – azok névértékével egyező összegben – más címletű, forgalomképes forintbankjegyekre, illetve forinttermékre történő cseréje;
15. *forintérme átváltása*: az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott művelet;
16. *forintérmék címletváltása*: az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott művelet;
17. *hamis bankjegy*: a valódi bankjegy képeinek, címletértékének vagy biztonsági elemeinek felhasználásával, annak utánzásával vagy módosításával, megtévesztési szándékkal készített hamisítvány;
18. *hamisgyanús bankjegy*: olyan, akár törvényes fizetőeszköznek minősülő, akár már forgalomból bevont bankjegy, amelynek valódiságát illetően – a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó által a 3. § (3), illetve (4) bekezdése szerint elvégzett valódiságvizsgálat alapján, szakmailag megalapozott – kétség merül fel;
19. *hiányos bankjegy*: az 1. melléklet 4.5. és 4.6. pontja szerinti forgalomképtelen bankjegy;
20. *iker-pénztár*: közvetlenül egymás mellett elhelyezkedő két pénztár, amelyekben az UV-A/C berendezés közös használata a pénztár elhagyása nélkül biztosított;
21. *kézpénzforgalmazás*:
  - a) a bankjegyek forgalmazása körében végzett alábbi műveletek:
    - aa) a pénzforgalmazó pénztárában lebonyolított bankjegy ki- és befizetés,
    - ab) a pénzfeldolgozó által a pénzfeldolgozást követően – a megbízó rendelkezése szerint – teljesített bankjegyatadás, ideértve a bankjegykiadásra, illetve -befizetésre fizikailag alkalmas berendezés feltöltését is,
    - ac) a pénzforgalmazók egymás közötti bankjegykereskedelme,
    - ad) bankjegykiadás, illetve -befizetés arra fizikailag alkalmas berendezéseken keresztül,
    - ae) forintbankjegyek címletváltása,
    - af) forintbankjegy átváltása;
  - b) az érmék forgalmazása körében végzett alábbi műveletek:
    - ba) a pénzforgalmazó pénztárában lebonyolított érme ki- és befizetés,
    - bb) a pénzfeldolgozó által a pénzfeldolgozást követően – a megbízó rendelkezése szerint – teljesített érmeátadás, ideértve az érmekiadásra, illetve befizetésre fizikailag alkalmas berendezés feltöltését,
    - bc) a pénzforgalmazók egymás közötti érmekereskedelme,
    - bd) érmekiadás, illetve -befizetés arra fizikailag alkalmas berendezéseken keresztül,
    - be) forintérmék címletváltása,
    - bf) forintérme átváltása;
22. *pénzfeldolgozás*: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvényben (a továbbiakban: Hpt.) meghatározott tevékenység;
23. *pénzfeldolgozó*: a Hpt. szerinti pénzfeldolgozási tevékenységet végző szervezet;
24. *pénzforgalmazó*:
  - a) a hitelintézet, ideértve a külföldi székhelyű hitelintézet magyarországi fióktelepét is (a továbbiakban együtt: hitelintézet),
  - b) a pénzforgalmi intézmény,
  - c) a Hpt. szerinti pénzváltási tevékenységet közvetítő,
  - d) a posta,
  - e) a postai szolgáltatásokról szóló törvény szerinti nemzetközi postautalvány-szolgáltatást nyújtó postai szolgáltató;
25. *pénztár*: a pénzforgalmazó fiókjában a 21. pont a) alpont aa), ae), af) pontja és a 21. pont b) alpont ba), be), bf) pontja szerinti kézpénzforgalmazási művelet lebonyolítására szolgáló, az ügyféltérrel egy légtérben kialakított munkaterület vagy az ügyféltértől elkülönített helyiség;
26. *pénztáros*: a pénzforgalmazónak a 21. pont a) alpont aa), ae), af) pontja és a 21. pont b) alpont ba), be), bf) pontja szerinti kézpénzforgalmazási műveletet végrehajtó alkalmazottja;
27. *számlatulajdonos*: az a természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek, illetve amelynek a fizetési számláján az ügyfél által kezelt gépen befizetett, illetve felvett készpénz összege jóváírásra, illetve terhelésre kerül;

28. *törvényes fizetőeszköz*: az MNB tv. 4. § (2) bekezdése szerinti, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében ilyenként meghatározott bankjegy és érme;
29. *UV-A/C berendezés*: forintbankjegyek valódiságvizsgálatát szolgáló olyan segédeszköz, amely UV-A és UV-C hullámhossz tartományban is működik;
30. *ügyfél*: a készpénzforgalmazás keretében a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó, az ügyfél által kezelt gép, valamint az automata bankjegykiadó gép szolgáltatását igénybe vevő természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet;
31. *vis maior*: minden, a pénzfeldolgozót, a pénzforgalmazót és az egyéb gazdasági szereplőt befolyásoló, elháríthatatlan, a bankjegyllátásban komoly fennakadást okozó természeti vagy társadalmi körülmény, amely az e rendeletben foglaltak teljesítését befolyásolja, illetve gátolja, így különösen a természeti katasztrófa, a terrorcselekmény, a sztrájk, a háború és a polgárháború.

3. A bankjegyek forgalmazására vonatkozó szabályok

- 3. §**
- (1) A pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó, valamint a 4. § (2) és (6) bekezdése, továbbá a 7. § vonatkozásában az egyéb gazdasági szereplő – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – csak azt követően forgathatja vissza a bankjegyeket, ha azok valódiságát és forgalomképességét megvizsgálta, és azokat valódinak és forgalomképesnek minősítette.
  - (2) A valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot ismételtlen nem kell elvégezni
    - a) az MNB-től átvett forintbankjegy vonatkozásában,
    - b) az eurót törvényes fizetőeszközként bevezető tagállam nemzeti központi bankjától átvett euróbankjegy vonatkozásában,
    - c) a b) pontban nem szabályozott, pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézménytől átvett külföldi bankjegy vonatkozásában, valamint
    - d) a más pénzfeldolgozótól, pénzforgalmazótól átvett azon bankjegy vonatkozásában, amelynek valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát valamely pénzfeldolgozó, pénzforgalmazó
      - da) forintbankjegy esetén az MNB honlapján közzétett, az MNB által a 10–12. § szerint bevizsgált, az elvárt követelményeknek megfelelt és az MNB honlapján közzétett jegyzékben (a továbbiakban: MNB jegyzék) szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyz vizsgáló géppel,
      - db) euróbankjegy esetén a 7. §-ban foglaltak szerint,
      - dc) a db) alpontban nem szabályozott külföldi bankjegy esetén az (1) és (4) bekezdésben foglaltak szerint
 már igazoltan elvégezte.
  - (3) A forintbankjegy valódiságvizsgálatát a kibocsátásáról rendelkező MNB hirdetményben, illetve MNB rendeletben, valamint az MNB-nek az adott címlet leírását tartalmazó kiadványában foglaltak figyelembevételével, forgalomképességi vizsgálatát pedig az 1. mellékletben foglalt szempontok szerint kell elvégezni.
  - (4) A külföldi bankjegy tekintetében az (1) bekezdés szerinti vizsgálatok során igazodni kell a kibocsátásra jogosult külföldi intézmény válogatási követelményeihez, jogi aktusában vagy hivatalos közleményében szereplő bankjegyleíráshoz, illetve a bankjegyleírás alapján – az erre szakosodott információszolgáltató szervezet által – a bankjegyekről készített kiadványokban foglaltakhoz.
- 4. §**
- (1) A forintbankjegy valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyz vizsgáló géppel vagy kézi ellenőrzéssel kell elvégezni.
  - (2) A forintbankjegy automata bankjegykiadó gépen vagy ügyfél által kezelt gépen keresztül – a (6) bekezdésben foglalt kivétellel – kizárólag abban az esetben forgatható vissza, ha valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyz vizsgáló géppel végezték el, és valódinak és forgalomképesnek találták.
  - (3) A pénzfeldolgozó a forintbankjegyek – ide nem értve a fizikai állapotuk alapján bankjegyz vizsgáló géppel nem vizsgálható, valamint a forgalomból bevont forintbankjegyeket – valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát kizárólag az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyz vizsgáló géppel végezheti el.
  - (4) A pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő a bankjegyz vizsgáló gép által a megismételt vizsgálat(ok) során a 2. melléklet 2.1.1. pontjában foglalt táblázat szerinti A kategóriába, valamint a 2. melléklet

2.2.1. pontjában foglalt táblázat szerinti 3. kategóriába sorolt valódi forintbankjegyet nem forgathatja vissza, azt köteles átadni vagy megküldeni az MNB-nek.

- (5) A hitelintézeti és a postai fiók az ügyfél által az adott fiókban befizetett forintbankjegyet a pénztári kifizetési forgalomban kézi ellenőrzést követően is visszaforgathatja.
- (6) A pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő vis maior helyzetben – a zavartalan bankjegyllátás biztosítása érdekében – átmeneti jelleggel kézi ellenőrzéssel is vizsgálhatja a forintbankjegy valódiságát és forgalomképességét. Ebben az esetben a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő köteles az MNB-t a kpl-ellenorzes@mnbb.hu elektronikus levélcímre megküldött, titkosított elektronikus üzenetben
  - a) haladéktalanul tájékoztatni a vis maior helyzet beálltáról és annak várható időtartamáról,
  - b) utólag, a vis maior helyzet megszűnését követő hónap utolsó munkanapjáig tájékoztatni az elvégzett kézi ellenőrzésről, ismertetve a vis maior helyzetet, továbbá megjelölve a kézi ellenőrzés tényleges időtartamát.

5. §

- (1) Forintbankjegy forgalmazása céljából bankjegyzvizsgáló gép kizárólag abban az esetben helyezhető üzembe, ha a bankjegyzvizsgáló gép az MNB jegyzékben szereplő típusú, és az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkezik.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti üzembe helyezést a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő köteles, más üzemeltető jogosult előzetesen – legkésőbb a tervezett üzembe helyezést 3 munkanappal megelőzően –, az ERA rendszeren keresztül, az alábbi adatok megküldésével bejelenteni az MNB-nek:
  - a) az üzemeltető adatai (megnevezés, székhely, a kapcsolattartó szervezeti egység megnevezése, elérhetősége),
  - b) az üzembe helyezendő bankjegyzvizsgáló gép adatai (típus, egyedi azonosító, a hardver- és a forintbankjegyek valódiságvizsgálatára szolgáló szoftververzió azonosítója),
  - c) az üzembe helyezés helyszíne és időpontja, több üzemeltetési helyszínen, illetve időpont esetén minden helyszínen, illetve időpont külön megjelölésével,
  - d) a bankjegyzvizsgáló géppel feldolgozható bankjegyek valutaneve,
  - e) a gyártó, forgalmazó cég megnevezése, székhelye,
  - f) a karbantartást, javítást végző cég megnevezése, székhelye, a karbantartás gyakorisága.
- (3) A (2) bekezdés szerinti adatok változását a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő legkésőbb a változás életbe lépését követő 5 munkanapon belül, a változó adatoknak a (2) bekezdésben meghatározott módon történő megküldésével köteles bejelenteni az MNB-nek.
- (4) Az (1) bekezdés szerinti üzembe helyezésről a magyarországi székhellyel rendelkező gyártó, ennek hiányában a forgalmazó köteles negyedévente – a tárgynegyedévet követő hónap 5. munkanapjáig – tájékoztatni az MNB-t, a (2) bekezdésben meghatározott módon megküldve az alábbi adatokat:
  - a) az üzembe helyezett bankjegyzvizsgáló gép típusa, egyedi azonosítója, hardver- és a forintbankjegyek valódiságvizsgálatára szolgáló szoftververziójának azonosítója,
  - b) az üzembe helyezés helyszíne,
  - c) az üzemeltető megnevezése, székhelye,
  - d) kapcsolattartó szervezeti egység megnevezése, elérhetősége.
- (5) Az üzembe helyezett bankjegyzvizsgáló gépen a valódiságvizsgálatot befolyásoló paraméterek értékei nem térhetnek el az MNB által sikeresen bevizsgált értékektől.
- (6) Az üzemeltető köteles a bankjegyzvizsgáló gép forgalomképességi válogatási paramétereinek változtatását – legalább a változtatás mértékére, irányára és végrehajtásának időpontjára kiterjedően – dokumentálni, valamint a gyártó, a forgalmazó által előírt karbantartást elvégezni, illetve elvégeztetni, és az elvégzett karbantartást dokumentálni.
- (7) A gyártó és a forgalmazó már üzembe helyezett bankjegyzvizsgáló gépen a forintbankjegyek valódiságvizsgálatára szolgáló szoftver frissítését csak az MNB jegyzékben szereplő, a 14. § (3) bekezdése szerinti záradék nélküli szoftververzióval hajthatja végre, és arról köteles – legkésőbb a szoftverfrissítés végrehajtását követő 5 munkanapon belül, a (2) bekezdésben meghatározott módon – értesíteni az MNB-t.

6. §

- (1) A forintbankjegyek valódiságvizsgálatához az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyzvizsgáló géppel fel nem szerelt valamennyi hitelintézeti és postai pénztárban UV-A/C berendezést kell biztosítani.
- (2) Az iker-pénztárt elegendő egy, közös használatú UV-A/C berendezéssel felszerelni.

- 7. §** (1) Az euróbankjegy valódiságvizsgálatát a Tanácsi rendelet 6. cikkében foglaltak szerint kell elvégezni.
(2) Az euróbankjegy forgalomképességi vizsgálatát az EKB határozat 6. cikk (1) vagy (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően kell elvégezni.
- 8. §** (1) Az ATM-et, bankjegy-visszaforgató gépet (a továbbiakban jelen §-ban együtt: berendezés) üzemeltető pénzforgalmazó és egyéb gazdasági szereplő köteles
- az ügyfelek készpénzfelvételi szokásait az általa üzemeltetett berendezésekre vonatkozóan legalább évente egyszer felmérni, és
  - a berendezések forintbankjegycímlet-választási lehetőségét vagy a berendezések által visszaforgatott forintbankjegyek címlet-összetételét és bankjegy-kifizetési algoritmusát az a) pontban foglalt felmérés eredményére támaszkodva, az ügyféligenyvekhez igazodó módon kialakítani.
- (2) A berendezést üzemeltető pénzforgalmazó és egyéb gazdasági szereplő internetes honlap működtetése esetén köteles azon folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon közzétenni az általa üzemeltetett egyes berendezések címét, valamint az adott berendezés által visszaforgatott forintbankjegycímleteket.

4. A bankjegyzsgáló gép működésére vonatkozó egyes szabályok

- 9. §** (1) A bankjegyzsgáló gépnek – funkciójától függetlenül – alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a forintbankjegyeknek a bankjegyzsgáló gépet működtető alkalmazott, illetve a bankjegyzsgáló gépet kezelő ügyfél beavatkozása nélküli adagolással történő ellenőrzésére és a 2. melléklet 2. pontjában meghatározott kategóriákba, az ott rögzítettek szerint történő szétválogatására.
- (2) A bankjegyzsgáló gépnek átalakíthatónak kell lennie annak biztosítása érdekében, hogy alkalmas legyen az esetleges új hamisítványok megbízható felismerésére, valamint adott esetben a változó szigorúságú forgalomképesség-vizsgálati előírásokhoz való igazodásra.
- (3) A bankjegyzsgáló gépnek az (1) és (2) bekezdésben foglaltakon túlmenően alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a 2. melléklet 2. pontjában meghatározott kategóriák szerint, az ott rögzítetteknek megfelelően szétválogatott forintbankjegyek fizikai elkülönítésére is.
- (4) A bankjegyzfeldolgozó és -válogató gépnek, a pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyzfeldolgozó és -válogató gépnek, a bankjegy-visszaforgató gépnek, valamint a bankjegy-kifizető gépnek az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a forgalomképesség szerinti válogatásra is.
- (5) Az ügyfél által kezelt gépnek – a bankjegy-kifizető gép kivételével –
- a hamisgyanus forintbankjegyekre és a nem egyértelműen valódi forintbankjegyként azonosított tárgyakra vonatkozó információkat – legalább a befizetőre, illetve a számlatulajdonosra vonatkozó információkkal történő összekapcsolásáig – meg kell őriznie,
  - alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a törvényes fizetőeszköznek minősülő valódi forintbankjegyek elfogadására, és
  - biztosítania kell az ellenérték fizetési számlán való jóváírásához szükséges adatokat.
- (6) A bankjegy-visszaforgató gépnek, a bankjegy-kifizető gépnek, valamint a pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyzfeldolgozó és -válogató gépnek az (1)–(5) bekezdésben foglaltakon túlmenően biztosítania kell azt is, hogy a bankjegyzfelvétel csak forgalomképes forintbankjegy formájában valósuljon meg.
- (7) A bankjegyzsgáló gép funkcióira és működésére vonatkozó részletes szabályokat, valamint a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő ehhez kapcsolódó teendőit a 2. melléklet tartalmazza.

5. A bankjegyzsgáló gép bevizsgálására és az MNB jegyzékre vonatkozó szabályok

- 10. §** (1) A bankjegyzsgáló gép bevizsgálását és az MNB jegyzékbe való felvételét a gyártó, a forgalmazó vagy az üzemeltető jogosult kezdeményezni az MNB-nél. Az MNB a bevizsgálási igényt visszautasítja, ha az olyan hardver- és szoftververziójú bankjegyzsgáló géptípusra vonatkozik, amelynek bevizsgálását már korábban elvégezte.
- (2) Az igényt a 3. mellékletben meghatározott formában és tartalommal kell bejelenteni.
- (3) Az igénybejelentéshez mellékelni kell az alábbi dokumentumokat:
- a bevizsgálandó bankjegyzsgáló gépről a következő információkat tartalmazó – elsősorban magyar nyelvű, ennek hiányában angol nyelvű – dokumentum (így például gyártói vagy felhasználói kézikönyv, útmutató, használati utasítás, a továbbiakban együtt: felhasználói kézikönyv):

- aa) a bankjegyzvizsgáló gép összes, az üzemeltető általi beállítási lehetősége (így például a válogatási szintek vagy határértékek, valódiságvizsgálati szintek vagy határértékek beállításai),
  - ab) a bankjegyzvizsgáló gép összes funkciójának, azaz a válogatási módok lehetőségeinek és használatának leírása [így például a bankjegy behelyezésének módja (orientáció), válogatási módok: címlet, valuta, forgalomképesség szerint],
  - ac) a bankjegyzvizsgáló gép megfelelő és megbízható működéséhez szükséges, az üzemeltető által végzendő karbantartási, tisztítási feladatok leírása,
  - ad) a bankjegyzvizsgáló gép megfelelő és megbízható működése érdekében szükséges, a gyártó által előírt, a szerződött karbantartó által végzendő karbantartás módjának és gyakoriságának leírása (így például az átvizsgálás, tisztítás, kalibrálás, kopó alkatrészek cseréje),
  - b) a forgalmazó nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy kötelezettséget vállal a bevizsgálendő bankjegyzvizsgáló géptípus hamisítvány felismerési képességének folyamatos fenntartására és helyreállítására azzal, hogy késlekedés nélkül kezdeményezi és támogatja az ahhoz szükséges intézkedések végrehajtását a gyártónál.
- (4) Amennyiben a benyújtott felhasználói kézikönyv nem tartalmazza a (3) bekezdés a) pontjában felsorolt információkat, azt az MNB által egyedileg összeállított és az igénylő részére megküldött információs lapon kell pótolni.

- 11. §**
- (1) A bevizsgálást az MNB a saját létesítményében vagy a bevizsgálás igénylője által megjelölt más magyarországi helyszínen végzi.
  - (2) Az MNB a bevizsgálást forintbankjegy-hamisítványokból, valamint valódi forgalomképes és valódi forgalomképtelen forintbankjegyekből összeállított tesztsomaggal végzi.
  - (3) Ha a bevizsgálást az MNB saját létesítményében végzi, a bevizsgálás díjmentes. Ha a bevizsgálást az MNB a bevizsgálás igénylője által megjelölt más magyarországi helyszínen végzi, a bevizsgálás igénylője viseli az MNB bevizsgálással összefüggő költségeit, így különösen az utazási és szállásköltséget, továbbá gondoskodik a tesztsomag szállításáról, és viseli az azzal összefüggő költségeket, így különösen a szállítási költséget és az MNB által jóváhagyott biztosítás, bankgarancia díját.
  - (4) A bevizsgálás eredménye kizárólag az MNB által bevizsgált bankjegyzvizsgáló géptípusra és annak a bevizsgáláskor alkalmazott hardver- és szoftververziójára, a valódiságvizsgálatot befolyásoló paramétereinek értékeire, forgalomképességet is vizsgáló gép esetén a forgalomképességi válogatási paramétereiket befolyásoló értékeire vonatkozóan, valamint a bevizsgálás során használt tesztsomag tekintetében érvényes.
  - (5) A bevizsgálás eredménye nem érinti
    - a) az adott bankjegyzvizsgáló géptípus gyártójának, illetve forgalmazójának a gép használatra való alkalmasságáért és hibátlan működéséért, valamint
    - b) a pénzfeldolgozónak, a pénzforgalmazónak és az egyéb gazdasági szereplőnek a forintbankjegy-visszaforgatásra vonatkozó szabályok betartásáért fennálló felelősségét.

- 12. §**
- (1) A bevizsgálás első lépése az előzetes (gyors) vizsgálat, amely a bankjegyzvizsgáló gép funkciójától függetlenül, minden esetben elvégzendő, és egyben előfeltétel a további bevizsgáláshoz. Az előzetes (gyors) vizsgálat annak megállapítására irányul, hogy a bankjegyzvizsgáló gép alkalmas-e a valódi forintbankjegy felismerésére.
  - (2) A bevizsgálás második lépése az alap- (hitelesítési) vizsgálat, amely az adott bankjegyzvizsgáló gép funkciójától függően az alábbiakra terjed ki:
    - a) a valódi és a hamis forintbankjegyek egymástól való megkülönböztethetősége (a hamisítványok felismerésére való alkalmasság felmérése),
    - b) a forintbankjegyek forgalomképesség szerinti osztályozhatósága (a forgalomképesség felismerésére való alkalmasság felmérése), valamint
    - c) a bankjegy-kifizető gép kivételével az ügyfél által kezelt bankjegyzvizsgáló gép esetében a hamisgyanús forintbankjegy befizetőjére, illetve a számlatulajdonosra vonatkozó információ megőrizhetősége, valamint a befizetőre, illetve a számlatulajdonosra és a hamisgyanús forintbankjegyekre vonatkozó információk összekapcsolhatósága (a visszakereshetőség biztosítására való alkalmasság felmérése).
  - (3) Az MNB a már bevizsgált és az elvárt követelményeknek megfelelt bankjegyzvizsgáló gép bevizsgálásának igénylőjét soron kívüli újbóli bevizsgálásra hívhatja fel, ha

- a) megváltoztatja a bevizsgálásra használt, a 11. § (2) bekezdése szerinti tesztsomagot, vagy
- b) az MNB által hivatalosan ismert tények alapján az adott bankjegyzvizsgáló géptípus tekintetében típushiba gyanúja merül fel.

A bevizsgálás igénylője köteles az MNB felhívásának kézhezvételét követő hat héten belül lehetővé tenni az MNB számára a soron kívüli újbóli bevizsgálást. A soron kívüli újbóli bevizsgálás menetét az MNB az (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével határozza meg.

- (4) A bevizsgálás igénylőjének a (2) bekezdésben meghatározott alap- (hitelesítési) vizsgálatot követően évente – a mindenkor utolsó bevizsgálás eredménye alapján az MNB jegyzékbe való felvétel hónapjának utolsó napját követő 1 éven belül, a 10. § (2) bekezdésében foglaltak szerint – kezdeményeznie kell az MNB által bevizsgált bankjegyzvizsgáló géptípus újbóli bevizsgálását. Az évenkénti újbóli bevizsgáláshoz a 10. § (3) bekezdése szerinti dokumentumokat abban az esetben kell benyújtani, ha azokban időközben változás történt. Az évenkénti újbóli bevizsgálás menetét az MNB az (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével határozza meg.
- (5) A bevizsgálás igénylőjének minden esetben – a 10. § (2) bekezdésében foglaltak szerint – kezdeményeznie kell az MNB-nél a bankjegyzvizsgáló géptípus újbóli bevizsgálását, ha bármilyen módon módosult annak valódiságvizsgáló hardvere, illetve szoftvere. Az újbóli bevizsgáláshoz a 10. § (3) bekezdése szerinti dokumentumokat abban az esetben kell benyújtani, ha azokban időközben változás történt. Az MNB a bevizsgálás menetét az (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével határozza meg.

13. § Az MNB értesíti az 5. § (2) bekezdése szerinti üzemeltetőket, ha az általuk üzemeltetett bankjegyzvizsgáló géptípus vonatkozásában

- a) a 12. § (3) bekezdése szerinti soron kívüli újbóli bevizsgálásra hívja fel a bevizsgálás igénylőjét,
- b) a 14. § (3) bekezdése szerinti záradékolást alkalmazza,
- c) a 14. § (1) bekezdésében meghatározott határidő lejártát követően vagy a 14. § (4) bekezdésében meghatározott bármely okból az MNB jegyzékben törlést hajt végre.

14. § (1) Az MNB a bevizsgáláson az elvárt követelményeknek megfelelt bankjegyzvizsgáló géptípust felveszi az MNB jegyzékbe, és azt az MNB jegyzékbe való felvétel hónapjának utolsó napjától számított 1 évig ott szerepelteti, amennyiben a bankjegyzvizsgáló géptípus továbbra is képes az MNB számára ezen idő alatt ismertté váló valamennyi forintbankjegy-hamisítvány típus felismerésére.

(2) Az MNB jegyzék az alábbiakat tartalmazza:

- a) a bevizsgált bankjegyzvizsgáló gép adatai: név, funkció, típus, hardver- és szoftververzió,
- b) a gyártóra, illetve a forgalmazóra vonatkozó információk: név, székhely, levelezési cím, elektronikus levél- és honlapcím,
- c) az MNB jegyzékbe való felvétel időpontja,
- d) a (3) bekezdés szerinti, esetleges záradék.

(3) Az MNB az MNB jegyzékbe felvett bankjegyzvizsgáló géptípust záradékkal látja el, ha az adott bankjegyzvizsgáló géptípus csak valamely korlátozással használható. Az MNB jegyzékben záradékkal szerepeltetett bankjegyzvizsgáló géptípus csak olyan funkcióban használható, amelyre a korlátozás nem vonatkozik.

(4) Az MNB az adott bankjegyzvizsgáló géptípust az (1) bekezdésben foglalt határidő lejártá előtt is törli az MNB jegyzékből, amennyiben

- a) a bevizsgálás igénylője nem tesz eleget a 12. § (3)–(5) bekezdésében foglaltaknak,
- b) az adott bankjegyzvizsgáló géptípus a 12. § (3)–(5) bekezdése szerinti bármely újbóli bevizsgáláson nem felel meg az elvárt követelményeknek,
- c) a záradékkal ellátott bankjegyzvizsgáló géptípus korlátozó záradék nélküli hardver- és szoftververziójának – a sikeres bevizsgálást követő – MNB jegyzékbe való felvételétől számítva 60 nap telt el,
- d) a gyártó, forgalmazó kérésére, amennyiben nincs olyan üzemben lévő bankjegyzvizsgáló gép, amely az adott bankjegyzvizsgáló géptípushoz tartozik.

6. A hamisgyanus bankjegy kezelésére vonatkozó előírások

15. § (1) A természetes és a jogi személy, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a bankjegy valódisága iránti legcsekélyebb kétsége esetén köteles a bankjegyet a fellelést követően szakértői vizsgálat céljából a hitelintézetnek, a postának vagy az MNB-nek átadni. A hitelintézet és

a posta köteles a bankjegyet átvenni, valódiságát megvizsgálni, és az általa hamisgyanusnak minősített bankjegyet – az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, az átvételtől számított 20 munkanapon belül – továbbítani az MNB-nek.

- (2) Az egyéb gazdasági szereplő köteles az automata bankjegykiadó gép üzemeltetése során általa fellelt olyan bankjegyet, amelynek a valódisága iránt a legcsekélyebb kétsége merül fel, továbbá az általa üzemeltetett ügyfél által kezelt gépből származó hamisgyanus bankjegyet szakértői vizsgálat céljából a vele szerződéses kapcsolatban álló pénzfeldolgozónak, ennek hiányában a hitelintézetnek vagy az MNB-nek haladéktalanul átadni. A pénzfeldolgozó és a hitelintézet köteles a bankjegyet átvenni, valódiságát megvizsgálni, és az általa hamisgyanusnak minősített bankjegyet – az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, az átvételtől számított 20 munkanapon belül – továbbítani az MNB-nek.
- (3) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles a valódiság- és forgalomképességi vizsgálat során fellelt, illetve az ügyfél által kezelt gépből származó és az általa elvégzett valódiságvizsgálat alapján is hamisgyanusnak minősített bankjegyet – az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, a felleléstől, illetve az ügyfél által kezelt gépbe való befizetéstől számított 20 munkanapon belül – átadni vagy megküldeni az MNB-nek.
- (4) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles a befizetéstől számított 8 hétig megőrizni a befizetőre, illetve a számlatulajdonosra vonatkozó információkat.
- (5) Az (1)–(3) bekezdés szerinti jegyzőkönyv tartalmi elemeit a 4. melléklet határozza meg.

16. § (1) A hamisgyanus bankjegy szakértői vizsgálatát az MNB végzi.

- (2) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis bankjegy ellenértékének megtérítése sem az azt fellelő vagy szakértői vizsgálat céljából továbbító pénzfeldolgozótól, pénzforgalmazótól és egyéb gazdasági szereplőtől, sem az MNB-től nem igényelhető.
- (3) Az MNB a szakértői vizsgálat eredményéről a vizsgálat kezdeményezőjét vagy annak MNB-nél eljáró megbízottját értesíti, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintbankjegy ellenértékét, illetve a valódi külföldi bankjegyet – a szakértői vizsgálat eredményéről szóló értesítéssel egyidejűleg – visszajuttatja a szakértői vizsgálat kezdeményezőjének vagy annak MNB-nél eljáró megbízottjának.
- (4) A hamis bankjegy őrzését és kezelését – uniós jogi aktus vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az MNB végzi.
- (5) Az MNB a pénzhamisítás megelőzése és felderítése érdekében együttműködik a bűnüldöző szervekkel, és kérésükre – az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben és az MNB tv. 24. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – pénzhamisításra vonatkozó adatokat ad át részükre.

- 17. §** (1) A pénzfeldolgozó a 16. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintbankjegy ellenértékét, illetve a valódi külföldi bankjegyet a megbízójával kötött megállapodásban foglalt, ilyen megállapodás hiányában a (2) bekezdés szerinti határidőn belül köteles a megbízó részére átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.
- (2) A pénzforgalmazó a 16. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintbankjegy ellenértékét, illetve a valódi külföldi bankjegyet – annak kézhezvételét követő 10 munkanapon belül – köteles a bankjegy befizetőjének (birtokosának) átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.
- (3) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis bankjegy esetén a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó az MNB szakértői vizsgálatának eredményéről – az erről szóló értesítés kézhezvételét követő 10 munkanapon belül – köteles a bankjegy befizetőjét (birtokosát) értesíteni.
- (4) A hitelintézet, a posta és a pénzfeldolgozó a 15. § (1), illetve (2) bekezdése alapján átvett, de általa valódinak minősített bankjegyet köteles forgalomképtelennek minősíteni, és annak ellenértékét köteles az általa elvégzett vizsgálatot követő 10 munkanapon belül a bankjegy átadójának átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

7. A készpénzforgalmazás működési kockázatainak felmérése, intézkedési terv

- 18. §** (1) A hitelintézet – a szakosított hitelintézet és a hitelszövetkezet kivételével –, valamint a posta köteles felmérni és minősíteni a készpénzforgalma lebonyolításához kialakított infrastrukturális hálózatát – állandó és mobil fiókok, állandó és mobil ATM-ek, valamint ügyfél által kezelt gépek hálózata – a lakosság készpénzellátásában betöltött szerep kritikussága szerint, az infrastrukturális hálózat egyes elemeinek átlagos napi forint készpénzforgalma, területi elhelyezkedése és az infrastrukturális hálózat adott eleme által ellátott terület nagysága alapján.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti, az MNB által kijelölt hitelintézet, illetve a posta az (1) bekezdés szerinti kritikus hitelintézeti, illetve postai fiókok, ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek évente felülvizsgált listáját köteles az ERA rendszeren keresztül, az 5. melléklet szerinti adatokat tartalmazó excel formátumú melléklet csatolásával, az adott év június 30.

napjáig megküldeni az MNB részére. Az MNB a kijelölről az adott hitelintézetet írásban tájékoztatja, és a kijelölt hitelintézet jelen bekezdés szerinti kötelezettsége mindaddig fennáll, amíg az MNB a kijelölés visszavonásáról nem tájékoztatja írásban az adott hitelintézetet.

- (3) Az (1) bekezdés szerinti, az MNB által ki nem jelölt hitelintézet a készpénzforgalmazás szempontjából kritikus fiókjainak, ATM-jeinek, valamint ügyfél által kezelt gépeinek körét az (1) bekezdésben meghatározottak alapján háromévente, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig köteles felülvizsgálni.

- 19. §** (1) A 18. § (1) bekezdése szerinti hitelintézetnek és a postának azonosítania kell a készpénzforgalmazását és az ahhoz szükséges erőforrások rendelkezésre állását veszélyeztető valamennyi működési kockázatot, és rendelkeznie kell az azonosított működési kockázatokból és a kapcsolódó erőforrás-kiesésekből eredő, a készpénzforgalmazásában bekövetkező rendkívüli helyzetek kezelésére, így különösen a kritikus hitelintézeti, illetve postai fiókok, ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek működtetésére vonatkozó intézkedési tervvel.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézkedési terv kötelező tartalmi elemei:
- a) a készpénzforgalmazást – így különösen a kritikus hitelintézeti és postai fiókok, ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek működtetését – és az ahhoz szükséges erőforrások rendelkezésre állását veszélyeztető, azonosított működési kockázatok,
  - b) az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetre vonatkozó kommunikációs tevékenység alapelvei és az MNB-vel való kapcsolattartás rendje,
  - c) a kritikus hitelintézeti és postai fióknak az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben történő nyitvatartási, ügyfélszolgálati rendje, ideértve a hitelintézetnél és a postánál fizetési számlával rendelkező saját, illetve fizetési számlával nem rendelkező egyéb ügyfelek készpénzszolgáltatásának feltételeit is,
  - d) a kritikus hitelintézeti és postai fióknak az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben a készpénzszolgáltatással kapcsolatos belső eljárásrendje, a döntési hatáskörök szabályozása,
  - e) a kritikus hitelintézeti és postai fiók által az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben alkalmazandó bankjegy-visszaforgatási rend,
  - f) a kritikus hitelintézeti és postai fiók vonatkozásában az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben alkalmazandó készpénzszállítási rend,
  - g) a kritikus ATM-eknek és ügyfél által kezelt gépeknek az egyes működési kockázatok bekövetkezéséből eredő rendkívüli helyzetben történő továbbműködtetési rendje, különös tekintettel a kritikus ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek készpénzzel való utántöltésére.
- (3) A 18. § (1) bekezdése szerinti, a fiókjában ATM-et, illetve ügyfél által kezelt gépet működtető hitelintézet, illetve posta az (1) bekezdés szerinti intézkedési tervet az ügyfél által kezelt gép működési sajátosságait, valamint a 4. § (6) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve köteles kidolgozni.
- (4) A 18. § (1) bekezdése szerinti, az MNB által kijelölt hitelintézet, illetve a posta az (1)–(3) bekezdés szerinti, kétévente felülvizsgált intézkedési tervét köteles az ERA rendszeren keresztül, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig megküldeni az MNB részére.
- (5) A 18. § (1) bekezdése szerinti, az MNB által ki nem jelölt hitelintézet az (1)–(3) bekezdés szerinti intézkedési tervét háromévente, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig köteles felülvizsgálni.

8. A forintbankjegyek címletváltásának és átváltásának szabályai

- 20. §** A hitelintézet és a posta a 21–23. §-ban foglaltak szerint köteles a forintbankjegyek címletváltását és átváltását végezni.
- 21. §** (1) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek címletváltását és átváltását a pénztárral rendelkező fiókokban köteles végezni. Amennyiben a hitelintézet és a posta rendelkezik olyan fiókkal, amelyben pénztárt nem, de amelyhez kapcsolódóan (például annak területén, előterében vagy bejáratánál) a 2. § 5. pont b) alpont ba)–bc) pontja szerinti ügyfél által kezelt gépet üzemeltet, a forgalomból bevont bankjegyek átváltására vonatkozó kötelezettségének az ügyfél által kezelt gépen keresztüli befizetés elfogadásával köteles eleget tenni.
- (2) A forintbankjegyek címletváltása keretében egy alkalommal legfeljebb 50 darab forintbankjegy cseréjét kell elvégezni, illetve legfeljebb 100 darab forintérmét kell kiadni.
- (3) A forintbankjegyek átváltására mennyiségi korlátozás nem alkalmazható.
- (4) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek átváltását ténylegesen végző fiókok készpénzkészlete függvényében az átváltás végrehajtását előzetes bejelentéshez kötheti.

- (5) A hitelintézet és a posta a hiányos forintbankjegyet abban az esetben köteles címletváltásra és átváltásra átvenni, amennyiben a forintbankjegy 50%-ánál nagyobb részét benyújtják. A több – esetlegesen összeragasztott – darabból álló hiányos forintbankjegy címletváltás és átváltás keretében akkor váltható át, amennyiben az egyes részek a pénztáros által megállapíthatóan azonos forintbankjegyhez tartoznak, és az egyes részek együttesen a forintbankjegy 50%-ánál nagyobb részét kiteszik.
- (6) A hitelintézet és a posta az olyan hiányos forintbankjegyet, amelynek a felülete a pénztáros által egyértelműen megállapíthatóan nem haladja meg az 50%-ot, köteles az ügyféltől térítésmentesen átvenni, és az átvételre vonatkozó, a 4. melléklet szerinti tartalmú jegyzőkönyvvel együtt – az átvételtől számított 20 munkanapon belül – az MNB-nek továbbítani.
- (7) A hitelintézet és a posta az olyan hiányos forintbankjegyet, amelynél nem állapítható meg egyértelműen, hogy a benyújtott forintbankjegy(rész)ek) mérete meghaladja-e az 50%-ot, köteles az ügyféltől átvenni, és szakértői vizsgálat céljából – az átvételre vonatkozó, a 4. melléklet szerinti tartalmú jegyzőkönyvvel együtt, az átvételtől számított 20 munkanapon belül – az MNB-nek továbbítani.
- (8) Az MNB a hiányos forintbankjegy szakértői vizsgálatának eredményéről a vizsgálatot kezdeményező hitelintézetet és postát értesíti, és a szakértői vizsgálat alapján az 50%-ot meghaladó méretű hiányos forintbankjegy ellenértékét visszajuttatja a vizsgálatot kezdeményező hitelintézetnek és postának. Az MNB az 50%-ot meg nem haladó méretű hiányos forintbankjegyet ellenérték térítése nélkül bevonja és megsemmisíti. A hitelintézet és a posta az MNB szakértői vizsgálatának eredményéről – az erről szóló értesítés kézhezvételét követő 10 munkanapon belül – köteles az ügyfelét értesíteni, és az 50%-ot meghaladó méretű hiányos forintbankjegy ellenértékét az ügyfél részére átadni, megküldeni vagy vele elszámolni.
- (9) A forintbankjegyek címletváltásának és átváltásának kötelezettsége nem terjed ki arra a forintbankjegyre, amelynek a valódisága vagy névértéke nem állapítható meg egyértelműen. A nem egyértelműen valódi forintbankjegy tekintetében a hitelintézet és a posta köteles valódiságvizsgálatot végezni, és az általa hamisgyanúsnak minősített forintbankjegyet a 15. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően az MNB-nek átadni vagy megküldeni. A hitelintézet és a posta a 17. § (2) és (3) bekezdése szerint köteles az ügyfelét az MNB által lefolytatott szakértő vizsgálat eredményéről értesíteni, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintbankjegy ellenértékét az ügyfélnek átadni, megküldeni vagy vele elszámolni.

22. § (1) A hitelintézet, illetve a posta

- a) a forintbankjegyek 21. § (2) bekezdése szerinti címletváltásáért díjat számíthat fel, amelynek maximális mértéke – ideértve a címletváltással összefüggésben egyéb címen felszámított különdíjat is –
  - aa) az ügyfélnek kifizetésre kerülő forintbankjegy névértékének 3%-a,
  - ab) az ügyfélnek kifizetésre kerülő forintérme névértékének 10%-a,
- b) a forintbankjegyek 21. § (2) bekezdése szerinti címletváltását a nála vezetett fizetési számla meglétéhez, illetve az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételéhez kötheti,
- c) a forintbankjegyek 21. § (2) bekezdése szerinti címletváltását a saját üzemeltetésű postai fiókokra korlátozhatja.

(2) A hitelintézet és a posta

- a) a forintbankjegyek átváltásáért díjat nem számíthat fel, és
- b) a forintbankjegyek átváltását az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételéhez, illetve a forgalomból bevont forintbankjegy 2. § 13. pont a) alpont ab) pontja szerinti átváltása kivételével a nála vezetett fizetési számla meglétéhez nem kötheti.

- 23. §**
- (1) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjaiban jól látható helyen, hirdetményben köteles közzétenni a címletváltás és az átváltás igénybevételének lehetőségét, a 22. § (1) bekezdése szerint meghatározott feltételeket és díjat, valamint a címletváltás és az átváltás végrehajtásával kapcsolatos információkat, különös tekintettel a 21. § (4) bekezdésében foglaltakra.
  - (2) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek címletváltását és átváltását ténylegesen nem végző fiókjában jól látható helyen, hirdetményben köteles közzétenni a címletváltást és átváltást ténylegesen végző legközelebbi fiókjának címét, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.
  - (3) A hitelintézet és a posta internetes honlap működtetése esetén köteles azon folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon elérhetővé tenni a forintbankjegyek címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjainak listáját, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.

9. A pénzfeldolgozóra vonatkozó speciális előírások

- 24. §** A pénzfeldolgozó az egyes kiegészítő pénzügyi szolgáltatások végzése feltételeinek részletszabályairól szóló 536/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. § f) pontjában előírt belső ügyviteli szabályzatot az e rendeletben foglaltak figyelembevételével köteles kidolgozni.

10. Záró rendelkezések

- 25. §** (1) Ez a rendelet – a (2) és (3) bekezdésben foglaltak kivételével – 2019. július 15-én lép hatályba.
(2) A 8. § 2020. január 1-jén lép hatályba.
(3) A 6. § 2021. január 1-jén lép hatályba.
- 26. §** (1) 2020. december 31-ig a forintbankjegyek valódiságvizsgálatához a hitelintézeti és a postai fiókban a tárgyévét megelőző naptári évben 5 millió forintot meghaladó átlagos napi forint készpénzforgalmat lebonyolító, az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyzsgáló géppel fel nem szerelt valamennyi pénztárban UV-A/C berendezést kell biztosítani azzal, hogy az iker-pénztárt elegendő egy, közös használatú UV-A/C berendezéssel felszerelni.
(2) A 19. § (4) bekezdése szerinti hitelintézet és a posta a 19. § (1)–(3) bekezdése alapján felülvizsgált intézkedési tervét első alkalommal 2020. június 30-ig köteles megküldeni az MNB részére.
(3) A 19. § (5) bekezdése szerinti hitelintézet a 19. § (1)–(3) bekezdése alapján intézkedési tervét első alkalommal 2020. június 30-ig köteles felülvizsgálni.
- 27. §** E rendelet 3. § (1) bekezdése, 3. § (2) bekezdés b) pontja, 3. § (2) bekezdés d) pont db) alpontja, 3. § (4) bekezdése, 7. §-a, 15–17. §-a – az MNB tv. 24. § (1) bekezdés b)–d) pontjával és (2)–(6) bekezdésével, valamint az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 20/2019. (V. 13.) MNB rendelet 3. § (1) bekezdésével, 3. § (2) bekezdés b) pontjával, 3. § (2) bekezdés d) pont db) alpontjával, 6. § (1) és (3) bekezdésével és 7–9. §-ával együtt –
1. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 44/2009/EK tanácsi rendelet,
  2. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló 1338/2001/EK rendelet hatásainak az eurót közös valutaként el nem fogadó tagállamokra történő kiterjesztéséről szóló, 2001. június 28-i 1339/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 45/2009/EK tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.
- 28. §** E rendelet tervezetének a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetetről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat 2. cikk (1) bekezdés első, második és harmadik francia bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.
- 29. §** Hatályát veszti a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 11/2011. (IX. 6.) MNB rendelet.

Nagy Márton s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke

1. melléklet a 19/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A forintbankjegyek forgalomképességi vizsgálatának részletes szempontjai

1. A melléklet a forintbankjegyek forgalomképességének egységes elveken alapuló, elsősorban gépi vizsgálati minimumkövetelményeit határozza meg. A forintbankjegyek csak abban az esetben forgathatók vissza, ha a következőkben meghatározott válogatási kritériumok alapján forgalomképesnek minősülnek. Az MNB kérésre referencia-bankjegyekkel látja el a pénzfeldolgozókat és a pénzforgalmazókat.
2. A forgalomképességi vizsgálat kézi ellenőrzéssel vagy bankjegyzsgáló géppel történik. A forgalomképességi vizsgálat előfeltétele a forintbankjegy valóságának megállapítása. A forgalomképességi vizsgálatot a valódinak minősített forintbankjegyen kell elvégezni. Amennyiben a forintbankjegyen a 4. pont szerinti válogatási kritériumokban meghatározott, bármely okból (például fizikai hatás, égés, elhasználódás) bekövetkezett szennyeződés, sérülés vagy egyéb eltérés található, a forintbankjegyet forgalomképtelennek kell minősíteni, és tilos visszaforgatni.
3. A bankjegyzsgáló gépek által végzett forgalomképességi vizsgálatot követően a forgalomképesnek minősített forintbankjegyek között található forgalomképtelen forintbankjegyek aránya nem haladhatja meg a 10%-ot.
4. Válogatási kritériumok

4.1. Szennyezett forintbankjegy

A forintbankjegy felületének teljes egészén vagy foltokban szennyeződés található. A forintbankjegyen található szennyeződés megnöveli a bankjegypapír fedettségét, ezáltal csökkenti fényvisszaverő képességét. A bankjegyzsgáló gép válogatási szintjét az MNB által biztosított referencia-bankjegyek segítségével a bankjegyzsgáló gépet üzemeltető pénzfeldolgozó, illetve pénzforgalmazó állítja be. A referencia-bankjegyekénél magasabb szennyezettségi szintet mutató forintbankjegyek forgalomképtelennek minősülnek.

4.2. Puha bankjegypapír

Szerkezeti romlás vagy elhasználódás miatt a bankjegypapír észrevehetően veszít tartásából, szilárdságából, puha tapintásúvá válik. Az erősen csökkent szilárdságú forintbankjegy forgalomképtelennek minősül.

4.3. Sarkánál behajtott forintbankjegy

A csonkának látszó forintbankjegy sarka visszahajlott. Ha a behajtás 130 mm²-nél nagyobb területű, és a behajtás rövidebb élének hossza meghaladja a 10 mm-t, akkor a forintbankjegyet a forgalomképtelen kategóriába kell sorolni.

4.4. Szakadt forintbankjegy

A forintbankjegy felületén legalább egy szakadás található. Ha a forintbankjegyen található szakadás meghaladja az alábbi táblázatban megadott méreteket, akkor a forintbankjegy forgalomképtelennek minősítendő, feltéve, hogy „nyílt” szakadásról van szó, azaz az alábbi táblázatban meghatározott méretű szakadás teljes mértékben a bankjegyzsgáló gép szállítási rendszere – szíjak – által el nem takart területen helyezkedik el, és optikailag észlelhető.

A forgalomképtelennek minősítendő forintbankjegyen található szakadás minimális mértéke

	Irány	Szélesség	Hosszúság
1	Függőleges	4 mm	8 mm
2	Vízszintes	4 mm	15 mm
3	Átlós	4 mm	18 mm*

* A forintbankjegyen a szakadás hosszúsága a szakadás csúcsát és a szakadás kiindulópontjához tartozó bankjegyszélt összekötő egyenes hosszával mérendő (nem a szakadás vonalhosszúságával).

4.5. Lyukas forintbankjegy

A forintbankjegy felületén legalább egy látható lyuk található. Azt a lyukas forintbankjegyet, amelyen a lyukat a berendezés szállítószalagja(i) részben vagy teljesen fedetlenül hagyják, a forgalomképtelen forintbankjegyek közé kell sorolni, amennyiben a lyuk fedetlen területe nagyobb 10 mm²-nél.

4.6. Csonka forintbankjegy

A forintbankjegy bármely részén tapasztalható felülethiány. Azt a forintbankjegyet, amelynek a hossza, illetve szélessége minimum 3 mm-rel eltér a forintbankjegy névleges hossz- és szélességmértétől (154 mm × 70 mm), a forgalomképtelen kategóriába kell válogatni.

- 4.7. Ragasztott forintbankjegy
A ragasztott bankjegy úgy keletkezik, hogy a bankjegy saját darabjait például ragasztószalaggal vagy folyékony ragasztóval egymáshoz rögzítik. Bankjegyvizsgáló géppel végzett forgalomképeségi vizsgálat esetén a forgalomképtelen kategóriába kell válogatni azt a ragasztott forintbankjegyet, amelyen 10 mm × 40 mm-nél nagyobb területű, 50 mm-t meghaladó vastagságú ragasztás található. Kézi ellenőrzéssel végzett forgalomképeségi vizsgálat esetén a ragasztott forintbankjegyet a ragasztás mértékétől és módjától függetlenül a forgalomképtelen kategóriába kell válogatni.
- 4.8. Foltos forintbankjegy
Amennyiben a forintbankjegy felületén helyi, azaz korlátozott kiterjedésű szennyeződés található, a forintbankjegy forgalomképtelennek minősül. A foltot a bankjegyvizsgáló gép abban az esetben ismeri fel, ha amiatt jelentősen megváltozik a bankjegy rajzolata.
- 4.9. Festékhányos forintbankjegy
Amennyiben a forintbankjegy teljes vagy részfelületéről láthatóan hiányzik a festék, a forintbankjegy forgalomképtelennek minősül. A forintbankjegy például akkor válhat festékhányossá, ha kimossák vagy vegyszerrel érintkezik. A bankjegyvizsgáló gép kép- vagy (optikai fehérítő tartalom esetén) UV-szenzora által azonosított ilyen forintbankjegy forgalomképtelennek minősül.
- 4.10. Grafitis forintbankjegy
A forintbankjegyen a kibocsátásáról rendelkező MNB hirdetményben, illetve MNB rendeletben nem szereplő írásjel, rajz vagy színezés található. A grafitis forintbankjegyre a 4.8. pontban foglaltak az irányadók.
- 4.11. Hajtogatásból eredő gyűrődés
A forintbankjegy teljes felületén többszörös, véletlenszerű elhelyezkedésű gyűrődések találhatóak, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják a forintbankjegy megjelenését, tartását. Az összehajtott forintbankjegy forgalomképtelennek minősül, amennyiben az összehajtogatás miatt a forintbankjegy hossza, illetve szélessége több, mint 3 mm-rel csökkent.

2. melléklet a 19/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A bankjegyvizsgáló gépek funkcióira és működésére vonatkozó részletes szabályok, valamint a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő ehhez kapcsolódó teendői

1. A bankjegyvizsgáló gépek funkciói
1.1. Alkalmazott által működtetett gépek

	Megnevezés	Funkció
1	Bankjegyfeldolgozó és -válogató gép	A bankjegyek valódiságának és forgalomképességének – a gépet működtető alkalmazott beavatkozása nélküli – ellenőrzésére alkalmas gép.
2	Bankjegy-valódiságvizsgáló gép	A bankjegyek valódiságának – a gépet működtető alkalmazott beavatkozása nélküli – ellenőrzésére alkalmas gép.
3	Pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyfeldolgozó és -válogató gép	Pénztáros által működtetett bankjegyvizsgáló gép, amely lehetővé teszi bankjegyek fizetési számlára való befizetését, illetve fizetési számla terhére történő felvételét. A gép – a működtető pénztáros beavatkozása nélkül – vizsgálja a befizetett bankjegyek valódiságát és forgalomképességét. A gép a bankjegyfelvételhez a más ügyfelek korábbi ügyleteiben befizetett valódi és forgalomképes forintbankjegyeket is felhasznál(hat)ja.
4	Pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegy-valódiságvizsgáló gép	Pénztáros által működtetett bankjegyvizsgáló gép, amely lehetővé teszi bankjegyek fizetési számlára való befizetését. A gép – a működtető pénztáros beavatkozása nélkül – vizsgálja a befizetett bankjegyek valódiságát.

1.2. Ügyfél által kezelt gépek

	Megnevezés	Funkció
1	Bankjegybefizetésre alkalmas gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számlára bankjegyet fizessen be, de bankjegyek kiadására nem alkalmas. A gép vizsgálja az ügyfél által behelyezett bankjegyek valódiságát, biztosítja a valódinak minősített bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való jóváírásához szükséges adatokat, továbbá a hamisgyanús bankjegy, a visszatartott nem egyértelműen valódi forintbankjegy és az ügyfél adatainak összekapcsolását és visszakereshetőségét. Ezeknél a gépeknél a bankjegyek forgalomképességének vizsgálatára való alkalmasság nem elvárt.
2	Bankjegy-visszaforgató gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számlára bankjegyet fizessen be, valamint lehetőséget biztosít fizetési számla terhére történő bankjegyfelvételre is. A gép vizsgálja az ügyfél által behelyezett bankjegyek valódiságát és forgalomképességét, biztosítja a valódinak minősített bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való jóváírásához, illetve a kiadott bankjegyek ellenértékének terheléséhez szükséges adatokat, továbbá a hamisgyanús bankjegy, a visszatartott nem egyértelműen valódi forintbankjegy és az ügyfél adatainak összekapcsolását és visszakereshetőségét. A gép a bankjegyfelvételhez a más ügyfelek korábbi ügyleteiben befizetett valódi és forgalomképes forintbankjegyeket is felhasznál(hat)ja.
3	Kombinált bankjegy be- és kifizető gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számlára bankjegyet fizessen be, illetve fizetési számla terhére bankjegyet vegyen fel. A gép vizsgálja az ügyfél által behelyezett bankjegyek valódiságát, biztosítja a valódinak minősített bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való jóváírásához szükséges adatokat, továbbá a hamisgyanús bankjegy, a visszatartott nem egyértelműen valódi forintbankjegy és az ügyfél adatainak összekapcsolását és visszakereshetőségét. A gép a bankjegyfelvételhez nem használja fel a más ügyfelek korábbi ügyleteiben befizetett valódi (és forgalomképes) bankjegyeket. Ezeknél a gépeknél a bankjegyek forgalomképességének vizsgálatára való alkalmasság nem elvárt.
4	Bankjegy-kifizető gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számla terhére bankjegyet vegyen fel. A gép vizsgálja az üzemeltető/felhasználó által behelyezett bankjegyek valódiságát és forgalomképességét, továbbá biztosítja a kiadott valódi és forgalomképes bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való terheléséhez szükséges adatokat.

2. A bankjegyzvizsgáló gépek működésére vonatkozó részletes szabályok, valamint a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és a 2.2.1. pontban foglalt táblázat vonatkozásában az egyéb gazdasági szereplő ehhez kapcsolódó teendői

2.1. Alkalmazott által működtetett gépek

2.1.1. Az alkalmazott által működtetett gépekre vonatkozó általános szabályok

Kategória	Osztály	Tulajdonságok	Teendők
A	Nem forintbankjegyként azonosított tárgy, hamisgyanús forintbankjegy vagy nem egyértelműen valódinak minősülő forintbankjegy	Nem forintbankjegyként azonosítja a bankjegyzvizsgáló gép az adott tárgyat különösen az alábbi okok miatt: <ul style="list-style-type: none"> – nem forintbankjegy (pl. külföldi bankjegy, csekk), – forintbankjegyhez hasonlító tárgy (pl. üres papír, kézzel rajzolt forintbankjegy, elválasztó kártya), – hibás kép vagy formátum, – nagy számárfülek vagy hiányzó darabok, – feltöltési vagy szállítási hiba (pl. két forintbankjegy kerül be egyszerre). Hamisgyanúsként vagy nem egyértelműen valódiként azonosítja a bankjegyzvizsgáló gép a forintbankjegyet az alábbi okok miatt: <ul style="list-style-type: none"> – a kép és a formátum azonosított, de a valódiságot bizonyító egy vagy több elem hiányzik, vagy azok minősége egyértelműen a toleranciaszinten kívülre esik, – a kép és a formátum azonosított, de minőségbeli, illetve toleranciaszintbeli eltérések miatt nem az összes valódiságot igazoló elem azonosított (többnyire sérült vagy szennyezett bankjegy). 	A bankjegyzvizsgáló gép által nem forintbankjegyként azonosított tárgy szemrevételezendő az alkalmazott által, és külön választandó a hamisgyanús forintbankjegyeiktől. Az alkalmazott által forintbankjegyként azonosított bankjegy legalább egy alkalommal a bankjegyzvizsgáló géppel ismételt megvizsgálandó (amennyiben szükséges, a gyűrdések, hajtások, számárfülek kisimítását vagy egyéb, a gépi felismerést elősegítő teendők elvégzését követően). A bankjegyzvizsgáló gép által az ismételt vizsgálat(ok) során is ebbe a kategóriába sorolt valódi forintbankjegy kezelésére a 4. § (4) bekezdése az irányadó, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó. A bankjegyzvizsgáló gép által hamisgyanúsként vagy nem egyértelműen valódiként azonosított forintbankjegy a 15. § (3) bekezdése szerint megvizsgálandó, és az e vizsgálat alapján is hamisgyanúsnek minősített forintbankjegy a forgalomból kivonandó, továbbá – a 15. § (3) bekezdése szerinti jegyzőkönyvvel, a felleléstől számított 20 munkanapon belül – átadandó vagy megküldendő az MNB-nek.

B1	Valódi és forgalomképes forintbankjegy	A bankjegyzvizsgáló gép által elvégzett valódiság- és forgalomképességi vizsgálat pozitív eredménnyel járt.	A forintbankjegy visszaforgatható, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.
B2	Valódi, de forgalomképtelen forintbankjegy	A bankjegyzvizsgáló gép által elvégzett valódiságvizsgálat pozitív, de a forgalomképességi vizsgálat negatív eredménnyel járt.	A forintbankjegy a forgalomból kivonandó, az MNB részére átadandó, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.

2.1.2. Az alkalmazott által működtetett egyes gépekre vonatkozó speciális rendelkezések

2.1.2.1. A kettő lerakóval felszerelt bankjegyzfeldolgozó és -válogató gépnek a valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot ugyanazon áthaladáskor kell elvégeznie, és a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B1 kategóriájú minden forintbankjegyet az egyik lerakóba, míg a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A és B2 kategóriájú forintbankjegyeket egy különálló (második) – a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B1 kategóriájú forintbankjegyekkel fizikailag semmiféle módon nem érintkező – lerakóba kell válogatnia. A gép második lerakójában található forintbankjegyeken a gépi ellenőrzést ismét le kell futtatni. A második áthaladás közben a gépnek a hamisgyanús forintbankjegyeket – külön lerakóba történő válogatással – el kell választania a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B2 kategóriájú forintbankjegyektől.

2.1.2.2. A bankjegy-valódiságvizsgáló gépnek nem kell különbséget tennie a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B1 és B2 kategóriájú forintbankjegyek között.

2.1.2.3. Az egy lerakóval felszerelt bankjegy-valódiságvizsgáló gépnek a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú forintbankjegy észlelésekor a feldolgozást le kell állítania, és az említett kategóriába tartozó forintbankjegyet olyan helyzetben kell tartania, amely megakadályozza a fizikai érintkezést a valódinak minősített forintbankjegyekkel. A gépnek a valódiságvizsgálat eredményét a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú minden egyes forintbankjegy tekintetében meg kell jelenítenie a kijelzőn. A gépnek a feldolgozás leállásakor ellenőriznie kell a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú forintbankjegy jelenlétét, és a feldolgozás csak azt követően indulhat újra, ha a kezelő az említett kategóriájú forintbankjegyet fizikailag eltávolította. A kezelő a feldolgozási üzemmód minden egyes leállásakor legfeljebb egy darab, a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú forintbankjegyhez férhet hozzá.

2.2. Ügyfél által kezelt gépek

2.2.1. Az ügyfél által kezelt gépekre vonatkozó általános szabályok

Kategória	Osztály	Tulajdonságok	Teendők
1	Nem forintbankjegyként azonosított tárgy	Nem forintbankjegyként azonosítja a bankjegyzvizsgáló gép az adott tárgyat különösen az alábbi okok miatt: – nem forintbankjegy (pl. külföldi bankjegy), – forintbankjegyszerű tárgy (pl. kézzel rajzolt forintbankjegy, elválasztó kártya), – hibás kép és formátum, – nagy számfűlek vagy hiányzó darabok, – feltöltési vagy szállítási hiba (pl. két forintbankjegy kerül be egyszerre).	A nem forintbankjegyként azonosított tárgy az ügyfélnek visszaadandó.

2	Hamisgyanús forintbankjegy	A kép és a formátum azonosított, de a valódiságot bizonyító egy vagy több elem hiányzik, vagy azok minősége egyértelműen a toleranciaszinten kívül esik.	A hamisgyanúsként azonosított forintbankjegy a forgalomból kivonandó, a 15. § (2), illetve (3) bekezdése szerint valódiságvizsgálatra átadandó, illetve megvizsgálandó, és az e vizsgálat alapján is hamisgyanúsnek minősített forintbankjegy – a 15. § (2), illetve (3) bekezdése szerinti jegyzőkönyvvel, az ügyfél által kezelt gépbe való befizetéstől számított 20 munkanapon belül – átadandó vagy megküldendő az MNB-nek. Az összeg a számlatulajdonos részére nem írható jóvá.
3	Nem egyértelműen valódi forintbankjegy	A kép és a formátum azonosított, de nem az összes, valódiságot bizonyító elem azonosított minőségbeli, illetve toleranciaszintbeli eltérések miatt. Többnyire sérült vagy szennyezett forintbankjegy.	A nem egyértelműen valódiként azonosított forintbankjegy a forgalomból kivonandó, a 15. § (2), illetve (3) bekezdése szerint valódiságvizsgálatra átadandó, illetve megvizsgálandó, és az e vizsgálat alapján – valódinak minősített forintbankjegy kezelésére a 4. § (4) bekezdése irányadó – hamisgyanúsnek minősített forintbankjegy – a 15. § (2), illetve (3) bekezdése szerinti jegyzőkönyvvel, az ügyfél által kezelt gépbe való befizetéstől számított 20 munkanapon belül – átadandó vagy megküldendő az MNB-nek. Az összeg a számlatulajdonos részére jóváírható, a gép üzemeltetőjének üzleti döntése szerint (a befizetéskor azonnal vagy a valódiságvizsgálatot követően).
4a	Valódi és forgalomképes forintbankjegy	A bankjegyzvizsgáló gép által elvégzett valódiság- és forgalomképességi vizsgálat pozitív eredménnyel járt.	A forintbankjegy visszaforgatásra felhasználható, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.
4b	Valódi, de forgalomképtelen forintbankjegy	A bankjegyzvizsgáló gép által elvégzett valódiságvizsgálat pozitív, de a fogalomképességi vizsgálat negatív eredménnyel járt.	A forintbankjegy visszaforgatásra nem használható fel, az MNB részére átadandó, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.

2.2.2. Az ügyfél által kezelt egyes gépekre vonatkozó speciális rendelkezések

2.2.2.1. Amennyiben az ügyfél által kezelt gép nem képes a nem egyértelműen valódi forintbankjegyek fizikai elkülönítésére, az ilyen bankjegyeket a 2.2.1. pontban foglalt táblázat szerinti 2 vagy 4b kategóriába kell sorolni.

2.2.2.2. A bankjegybefizetésre alkalmas gépnek és a kombinált bankjegy be- és kifizető gépnek nem kell különbséget tennie a 2.2.1. pontban foglalt táblázat szerinti 4a és 4b kategóriába sorolt forintbankjegyek között.

3. melléklet a 19/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A bankjegyvizsgáló gép MNB általi bevizsgálása és az MNB jegyzékbe való felvétele iránti igény bejelentése

1. Az igény bejelentőjére – gyártó, forgalmazó, üzemeltető* – vonatkozó adatok	Név:	
	Székhely:	
	Levelezési cím:	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
	Honlapcím:	
2. Az igény bejelentőjének kapcsolattartásra kijelölt képviselője adatai	Név:	
	Távközlési úton való elérhetőség (telefonszám előhívószámmal együtt):	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
3. Ha az igény bejelentője nem azonos a gyártóval, akkor a gyártóra vonatkozó adatok	Név:	
	Székhely:	
	Levelezési cím:	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
	Honlapcím:	
4. A gyártó kapcsolattartásra kijelölt képviselőjének adatai	Név:	
	Távközlési úton való elérhetőség (telefonszám előhívószámmal együtt):	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
5. A bevizsgálendő bankjegyvizsgáló gép adatai	A gép funkciója**:	Alkalmazott által működtetett – bankjegyfeldolgozó és -válogató gép – bankjegy-valódiságvizsgáló gép – pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyfeldolgozó és -válogató gép – pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegy-valódiságvizsgáló gép Ügyfél által kezelt – bankjegybefizetésre alkalmas gép – bankjegy-visszaforgató gép – kombinált bankjegy be- és kifizető gép – bankjegy-kifizető gép
	A gép származási helye (ha nem EU-tagállam):	
	A gép típusa:	
	A hardver verziója:	
	A szoftver verziója:	

* aláhúzással jelölendő

** aláhúzással jelölendő a 2. melléklet 1. pontjában foglalt funkcióleírás alapján

Dátum: .....

.....
cégszerű aláírás

4. melléklet a 19/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A bankjegyek szakértői vizsgálatához kapcsolódó jegyzőkönyv tartalmi elemei

1. A jegyzőkönyvnek – a 2. pontban foglalt eltérésekkel – a következő adatokat kell tartalmaznia:
  - 1.1. A szakértői vizsgálat kezdeményezésének oka*:
    - a) hamisgyanús bankjegy,
    - b) olyan hiányos forintbankjegy, amelynél nem állapítható meg egyértelműen, hogy a felülete meghaladja-e az 50%-ot,
    - c) olyan hiányos forintbankjegy, amelynek felülete nem haladja meg az 50%-ot.
  - 1.2. A szakértői vizsgálatra beküldött bankjegyre vonatkozó adatok:
    - a) a bankjegy adatai (valutanem, címlet, kibocsátás éve, darabszám, sorszám),
    - b) a bankjegy befizetőjének (birtokosának) adatai (természetes személynél: családi és utónév, lakcím, azonosító okmány megnevezése és száma; jogi személynél és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnél: a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megnevezése, székhelye, a képviselőjében eljáró természetes személy jelen pont szerinti azonosító adatai),
    - c) a bankjegy fellelésének helye és időpontja,
    - d) a fellelés körülményeinek rövid ismertetése,
    - e) a befizető (birtokos) nyilatkozata a bankjegy eredetéről,
    - f) a befizető (birtokos) aláírása,
    - g) a jegyzőkönyvet felvevő pénzfeldolgozó vagy pénzforgalmazó székhelye,
    - h) a jegyzőkönyv felvételének helye, időpontja, kiállítóinak aláírása, valamint
    - i) a jegyzőkönyv sorszáma.
2. A jegyzőkönyv tartalmára vonatkozó különös rendelkezések
  - 2.1. A pénzfeldolgozó a jegyzőkönyvet azzal az eltéréssel készíti el, hogy az 1.2. pont e) és f) alpontjában meghatározott adatokat nem tünteti fel, az 1.2. pont b) alpontjában meghatározott adatoknál a megbízójának, valamint a megbízó érintett telephelyének adatait, valamint – amennyiben a pénzfeldolgozó a szakértői vizsgálatra küldött bankjegyet olyan befizetési egységben lelte fel, amelyre vonatkozóan a tényleges befizető adatai rendelkezésére állnak – a befizető adatait tünteti fel.
  - 2.2. Amennyiben a bankjegy befizetője (birtokosa) az 1.2. pont szerinti adatok valamelyikét felhívás ellenére sem közli, ezt a körülményt a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.
  - 2.3. Az ügyfél által kezelt gépből származó hamisgyanús bankjegyre vonatkozóan a jegyzőkönyvet az 1.2. pont e) és f) alpontjában meghatározott adatok nélkül kell elkészíteni.

* A megfelelő ok aláhúzással jelölendő.

5. melléklet a 19/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A készpénzforgalmazás szempontjából kritikus hitelintézeti, illetve postai fiókok, ATM-ek, ügyfél által kezelt gépek listája

	A kritikus infrastrukturális elem címe, illetve működési területe						Átlagos napi forint készpénzforgalom
	Irányítószám	Település	Utca	Házszám	Telefonszám*	Típus**	
1							
2							
[...]							

* Amennyiben releváns

** A kritikus infrastrukturális elem típusa lehet: állandó vagy mobil fiók, állandó vagy mobil ATM, állandó vagy mobil ügyfél által kezelt gép. A mobil infrastrukturális elemek esetében csak az ellátott település(ek) nevét és irányítószámát kell feltüntetni.

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 20/2019. (V. 13.) MNB rendelete az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés e), f) és i) pontjában, valamint a 171. § (2) bekezdés b) és c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (2) és (6) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet alkalmazási köre

1. §

E rendeletet kell alkalmazni

- a) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközzé még átváltható forintérmék (a továbbiakban: forintérme), valamint
- b) a 3. § (1) bekezdése, a 3. § (2) bekezdés b) pontja, a 3. § (2) bekezdés d) pont db) alpontja, a 6–9. § tekintetében – az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: Tanácsi rendelet) nem szabályozott kérdésekben – a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközzé még átváltható külföldi érmék (a továbbiakban: külföldi érme)

[a továbbiakban az a) és b) pont alatti érmék együtt: érme] feldolgozására, forgalmazására, valamint hamisítás elleni védelmére.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában

1. *átváltási határnap*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;
2. *bevonási határnap*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;
3. *ERA-rendszer*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;
4. *érme-visszaforgatás*: a készpénzforgalmazás keretében teljesített
  - a) érmekifizetés,
  - b) érmekiadás,
  - c) érmeátadás;
5. *érmevizsgáló gép*: olyan gép, amelyet a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó az érmék valódiságának, illetve forgalomképességének – a gép működtetőjének beavatkozása nélküli – ellenőrzésére működtet;
6. *forgalomból bevont érme*: törvényes fizetőeszköznek már nem minősülő, az MNB 2004. május 1. előtt közzétett hirdetményében (a továbbiakban: MNB hirdetmény) vagy MNB rendeletben, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében ilyenként meghatározott érme;
7. *forgalomképes érme*: olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi
  - a) forintérme, amely az 1. mellékletben foglalt kritériumok,
  - b) külföldi érme, amely a kibocsátó forgalomképességre vonatkozó rendelkezései alapján érme-visszaforgatásra alkalmas;
8. *forgalomképtelen érme*:
  - a) a forgalomból bevont valódi érme,
  - b) olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi
    - ba) forintérme, amely az 1. mellékletben foglalt kritériumok,
    - bb) külföldi érme, amely a kibocsátó forgalomképességre vonatkozó rendelkezései alapján érme-visszaforgatásra nem alkalmas;
9. *forintérme átváltása*: a hitelintézet és a Posta Elszámoló Központot működtető intézmény (a továbbiakban: posta) által, a pénztárral rendelkező hitelintézeti, postai fiók pénztárában

- a) a forgalomból bevont forintérték a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 23. § (3) bekezdése szerinti határidőn belül,
- b) a nehezen felismerhető és sérült forintérték azonos címletű, forgalomképes forintértékre történő cseréje.
- Nem minősül forintérme átváltásának a forgalomból bevont, a nehezen felismerhető és a sérült forintérme fizetésül való elfogadása, ideértve az ügyfél saját fizetési számlájára történő befizetést is;
10. *forintérték címletváltása*: a forgalomképes, valamint a törvényes fizetőeszköznek minősülő forgalomképtelen forintértéknek – azok névértékével egyező összegben – más címletű, forgalomképes forintbankjegyekre, illetve forintértékre történő cseréje;
11. *hamis érme*: a valódi érme technikai jellemzőinek (pl. anyagának, méretének, súlyának) vagy címletértékének felhasználásával, illetve a valódi érme képeinek utánzásával vagy módosításával, megtevesztési szándékkal készített hamisítvány;
12. *hamisgyanús érme*: olyan – akár törvényes fizetőeszköznek minősülő, akár már forgalomból bevont – érme, amelynek valódiságát illetően – a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó által a 4. § (1) és (2) bekezdése, illetve a 6. § szerint elvégzett valódiságvizsgálat alapján szakmailag megalapozott – kétség merül fel;
13. *készpénzforgalmazás*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;
14. *pénzfeldolgozás*: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvényben (a továbbiakban: Hpt.) meghatározott tevékenység;
15. *pénzfeldolgozó*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott szervezet;
16. *pénzforgalmazó*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott szervezet;
17. *pénztár*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott helyiség;
18. *törvényes fizetőeszköz*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;
19. *ügyfél*: a készpénzforgalmazás keretében a pénzfeldolgozó vagy a pénzforgalmazó szolgáltatását igénybe vevő természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet.

3. Az érmék forgalmazására vonatkozó szabályok

- 3. §** (1) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – csak azt követően forgathatja vissza az érmeket, ha azok valódiságát és forgalomképességét teljeskörűen vagy mintavétellel megvizsgálta, és azokat valódinak és forgalomképesnek minősítette.
- (2) A valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot ismételtelen nem kell elvégezni
- a) az MNB-től átvett forintérme vonatkozásában,
- b) az eurót törvényes fizetőeszközként bevezető tagállam nemzeti központi bankjától átvett euróérme vonatkozásában,
- c) a b) pontban nem szabályozott, pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézménytől átvett külföldi érme vonatkozásában, valamint
- d) a más pénzfeldolgozótól, pénzforgalmazótól átvett azon érme vonatkozásában, amelynek valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát valamely pénzfeldolgozó, pénzforgalmazó
- da) forintérme esetén a 4. §-ban,
- db) euróérme esetén a 6. §-ban,
- dc) a db) alpontban nem szabályozott külföldi érme esetén a 6. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak szerint már igazoltan elvégezte.
- 4. §** (1) A forintérme valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát érmevizsgáló géppel vagy kézi ellenőrzéssel kell elvégezni.
- (2) A forintérme valódiságvizsgálatát a kibocsátásáról rendelkező MNB hirdetményben, illetve MNB rendeletben, valamint az MNB-nek az adott címlet leírását tartalmazó kiadványában foglaltak figyelembevételével, forgalomképességi vizsgálatát az 1. mellékletben foglalt szempontok szerint kell elvégezni.
- (3) Teljeskörűen kell megvizsgálni az ötvenforintos és annál nagyobb címletű forintérték valódiságát és forgalomképességét.

- (4) Mintavétellel is elegendő megvizsgálni az ötvenforintosnál kisebb címletű forintérmék valódiságát és forgalomképességét azzal, hogy a valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot a pénzforgalmazó által évente kifizetett, illetve a pénzfeldolgozó által évente feldolgozott forintérmék címletenkénti mennyiségének legalább 10%-a tekintetében el kell végezni.

- 5. §** (1) Érmevizsgáló gép üzembe helyezését a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles előzetesen – legkésőbb a tervezett üzembe helyezést 3 munkanappal megelőzően – az ERA rendszeren keresztül, az alábbi adatok megküldésével bejelenteni az MNB-nek:
- az üzemeltető adatai (megnevezés, székhely, a kapcsolattartó szervezeti egység megnevezése és elérhetőségei),
  - az üzembe helyezendő érmevizsgáló gép adatai (típus, egyedi azonosító, a hardver- és a forintérmék valódiságvizsgálatára szolgáló szoftververzió azonosítója, vizsgálati módok és vizsgálati paraméterek leírása),
  - az üzembe helyezés helyszíne, több üzemeltetési helyszín esetén minden helyszín külön megjelölésével,
  - az üzembe helyezés tervezett időpontja,
  - a gyártó, forgalmazó cég megnevezése, székhelye,
  - a karbantartást, javítást végző cég megnevezése, székhelye, a karbantartás gyakorisága.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti adatok változását a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó legkésőbb a változás életbelépését követő 5 munkanapon belül, az (1) bekezdésben meghatározott módon köteles bejelenteni az MNB-nek.

- 6. §** (1) Az euróérme valódiságvizsgálatát a Tanácsi rendelet 6. cikkében foglaltak szerint kell elvégezni.
- (2) Az (1) bekezdésben nem szabályozott külföldi érme valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát, valamint az euróérme forgalomképességi vizsgálatát érmevizsgáló géppel vagy kézi ellenőrzéssel kell elvégezni.
- (3) A külföldi érme tekintetében az (1) és (2) bekezdés szerinti vizsgálatok során igazodni kell a kibocsátó ilyen irányú rendelkezéseihez, jogi aktusában vagy hivatalos közleményében szereplő leíráshoz, illetve az ilyen leírás alapján – az erre szakosodott információsztolgáltató szervezet által – az érmékről készített kiadványokban foglaltakhoz.

4. A hamisgyanús érme kezelésére vonatkozó előírások

- 7. §** (1) A természetes és a jogi személy, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – az érme valódisága iránti legcsekélyebb kétsége esetén köteles az érmét a fellelést követően szakértői vizsgálat céljából a hitelintézetnek, a postának vagy az MNB-nek átadni. A hitelintézet és a posta köteles az érmét átvenni, valódiságát megvizsgálni, és az általa hamisgyanúsnak minősített érmét – az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel az átvételtől számított 20 munkanapon belül – továbbítani az MNB-nek.
- (2) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles a valódiság- és forgalomképességi vizsgálat során fellelt és az általa elvégzett valódiságvizsgálat alapján is hamisgyanúsnak minősített érmét – az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, a felleléstől számított 20 munkanapon belül – átadni vagy megküldeni az MNB-nek.
- (3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti jegyzőkönyv tartalmi elemeit a 2. melléklet határozza meg.

- 8. §** (1) A hamisgyanús érme szakértői vizsgálatát az MNB végzi.
- (2) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis érme ellenértékének megtérítése sem az azt fellelő vagy szakértői vizsgálat céljából továbbító pénzfeldolgozótól, illetve pénzforgalmazótól, sem az MNB-től nem igényelhető.
- (3) Az MNB a szakértői vizsgálat eredményéről a vizsgálat kezdeményezőjét vagy annak MNB-nél eljáró megbízottját értesíti, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintérme ellenértékét, illetve a valódi külföldi érmét – a szakértői vizsgálat eredményéről szóló értesítéssel egyidejűleg – visszajuttatja a szakértői vizsgálat kezdeményezőjének vagy annak MNB-nél eljáró megbízottjának.
- (4) A hamis érme őrzését és kezelését – uniós jogi aktus vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az MNB végzi.
- (5) Az MNB a pénzhamisítás megelőzése és felderítése érdekében együttműködik a bűnüldöző szervekkel, és kérésükre – az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben és az MNB tv. 24. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – pénzhamisításra vonatkozó adatokat ad át részükre.

- 9. §** (1) A pénzfeldolgozó a 8. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintérme ellenértékét, illetve a valódi külföldi érmét a megbízójával kötött megállapodásban foglalt, ilyen megállapodás hiányában a (2) bekezdés szerinti határidőn belül köteles a megbízó részére átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

- (2) A pénzforgalmazó a 8. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintérme ellenértékét, illetve a valódi külföldi érmét – annak kézhezvételét követő 10 munkanapon belül – köteles az érme befizetőjének (birtokosának) átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.
- (3) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis érme esetén a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó az MNB szakértői vizsgálatának eredményéről köteles – az erről szóló értesítés kézhezvételét követő 10 munkanapon belül – az érme befizetőjét (birtokosát) értesíteni.
- (4) A hitelintézet és a posta a 7. § (1) bekezdése alapján átvett, de általa valódinak minősített érmét köteles forgalomképtelenné minősíteni, és annak ellenértékét köteles az általa elvégzett vizsgálatot követő 10 munkanapon belül az érme befizetőjének (birtokosának) átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

5. A forintérmék címletváltásának és átváltásának szabályai

- 10. §** A hitelintézet és a posta a 11–13. §-ban foglaltak szerint köteles a forintérmék címletváltását és átváltását végezni.
- 11. §**
- (1) A hitelintézet és a posta a forintérmék címletváltását és átváltását a pénztárral rendelkező fiókokban köteles végezni.
  - (2) A forintérmék címletváltása keretében egy alkalommal legfeljebb 50 darab forintérme cseréjét kell elvégezni.
  - (3) A forintérmék átváltására mennyiségi korlátozás nem alkalmazható.
  - (4) A hitelintézet és a posta a forintérmék átváltását ténylegesen végző fiókok készpénzkészlete függvényében az átváltás végrehajtását előzetes bejelentéshez kötheti.
  - (5) A forintérmék címletváltásának és átváltásának kötelezettsége nem terjed ki a szándékosan megcsonkított (pl. félbevágott, átlukasztott, esztergált) forintérmére, valamint arra a forintérmére, amelynek a valódisága vagy névértéke nem állapítható meg egyértelműen. A nem egyértelműen valódi forintérme tekintetében a hitelintézet és a posta köteles valódiságvizsgálatot végezni, és az általa hamisgyanúsnak minősített forintérmét a 7. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az MNB-nek átadni vagy megküldeni. A hitelintézet és a posta a 9. § (2) és (3) bekezdése szerint köteles az ügyfelét az MNB által lefolytatott szakértő vizsgálat eredményéről értesíteni, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintérme ellenértékét az ügyfelének átadni, megküldeni vagy vele elszámolni.
- 12. §**
- (1) A hitelintézet, illetve a posta
    - a) a forintérmék 11. § (2) bekezdése szerinti címletváltásáért díjat számíthat fel, amelynek maximális mértéke – ideértve a címletváltással összefüggésben egyéb címen felszámított különdíjat is – a becserélt forintérme névértékének 10 százaléka,
    - b) a forintérmék 11. § (2) bekezdése szerinti címletváltását a nála vezetett fizetési számla meglétéhez, illetve az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételéhez kötheti,
    - c) a forintérmék 11. § (2) bekezdése szerinti címletváltását a saját üzemeltetésű postai fiókokra korlátozhatja.
  - (2) A hitelintézet és a posta
    - a) a forintérmék átváltásáért díjat nem számíthat fel,
    - b) a forintérmék átváltását a nála vezetett számla meglétéhez, illetve az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételéhez nem kötheti.
- 13. §**
- (1) A hitelintézet és a posta a forintérmék címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjaiban jól látható helyen, hirdetőnyelven köteles közzétenni a címletváltás és az átváltás igénybevételének lehetőségét, a 12. § (1) bekezdése szerint meghatározott feltételeket és díjat, valamint a címletváltás és az átváltás végrehajtásával kapcsolatos információkat, különös tekintettel a 11. § (4) bekezdésében foglaltakra.
  - (2) A hitelintézet és a posta a forintérmék címletváltását és átváltását ténylegesen nem végző fiókjaiban jól látható helyen, hirdetőnyelven köteles közzétenni a forintérmék címletváltását és átváltását ténylegesen végző legközelebbi fiókjának címét, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.
  - (3) A hitelintézet és a posta internetes honlap működtetése esetén köteles azon folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon elérhetővé tenni a forintérmék címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjainak listáját, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.

6. A pénzfeldolgozóra vonatkozó speciális előírások

- 14. §** A pénzfeldolgozó az egyes kiegészítő pénzügyi szolgáltatások végzése feltételeinek részletszabályairól szóló 536/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. § f) pontjában előírt belső ügyviteli szabályzatot az e rendeletben foglaltak figyelembevételével köteles kidolgozni.

7. Záró rendelkezések

- 15. §** Ez a rendelet 2019. július 15-én lép hatályba.
- 16. §** E rendelet hatálybalépésekor már üzemben lévő érmevizsgáló gépek 5. § (1) bekezdésében meghatározott adatait a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles 2019. augusztus 15-ig az 5. § (1) bekezdésében meghatározott módon bejelenteni az MNB-nek.
- 17. §** E rendelet 3. § (1) bekezdése, 3. § (2) bekezdés b) pontja, 3. § (2) bekezdés d) pont db) alpontja, 6. § (1) és (3) bekezdése, 7–9. §-a – az MNB tv. 24. § (1) bekezdés b)–d) pontjával és (2)–(6) bekezdésével, valamint a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 19/2019. (V. 13.) MNB rendelet 3. § (1) bekezdésével, 3. § (2) bekezdés b) pontjával, 3. § (2) bekezdés d) pont db) alpontjával, 3. § (4) bekezdésével, 7. §-ával és 15–17. §-ával együtt –
1. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 44/2009/EK tanácsi rendelet,
  2. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló 1338/2001/EK rendelet hatásainak az eurót közös valutaként el nem fogadó tagállamokra történő kiterjesztéséről szóló, 2001. június 28-i 1339/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 45/2009/EK tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.
- 18. §** E rendelet tervezetének a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetetről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat 2. cikk (1) bekezdés első, második és harmadik francia bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.
- 19. §** Hatályát veszti az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 12/2011. (IX. 6.) MNB rendelet.

Nagy Márton s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke

1. melléklet a 20/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A forintérmék forgalomképességi vizsgálatának részletes szempontjai

1. Érme-visszaforgatásra alkalmas az a forintérme, amely
  - a) mechanikai hibáktól mentes,
  - b) külső felületének állapota lehetővé teszi a névérték és az érmekép felismerését.
2. Érme-visszaforgatásra nem alkalmas az a forintérme, amely
  - a) nehezen felismerhető,
  - b) sérült.
3. Nehezen felismerhetőnek minősül az a forintérme, amely megkopott, jelentősen elszíneződött, illetve a külső felületének állapota nem teszi lehetővé a névérték vagy az érmekép felismerését (pl. korrodált forintérme).
4. Sérültnek minősül az a forintérme, amely eredeti alakját elveszítette.

*2. melléklet a 20/2019. (V. 13.) MNB rendelethez***A hamisgyanús érmére vonatkozó jegyzőkönyv tartalmi elemei**

1. A jegyzőkönyvnek – a 2. pontban foglalt eltérésekkel – a következő adatokat kell tartalmaznia:
    - a) az érme adatai (valutanem, címlet, kibocsátás éve, darabszám),
    - b) az érme befizetőjének (birtokosának) adatai (természetes személynél: családi és utónév, lakcím, azonosító okmány megnevezése és száma, jogi személynél és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnél: a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megnevezése, székhelye, a képviseletében eljáró természetes személy jelen pont szerinti azonosító adatai),
    - c) az érme fellelésének helye és időpontja,
    - d) a fellelés körülményeinek rövid ismertetése,
    - e) a befizető (birtokos) nyilatkozata az érme eredetéről,
    - f) a befizető (birtokos) aláírása,
    - g) a jegyzőkönyvet felvevő pénzfeldolgozó vagy pénzforgalmazó székhelye,
    - h) a jegyzőkönyv felvételének helye, időpontja, kiállítóinak aláírása, valamint
    - i) a jegyzőkönyv sorszáma.
  2. A jegyzőkönyv tartalmára vonatkozó különös rendelkezések
    - 2.1. A pénzfeldolgozó a jegyzőkönyvet azzal az eltéréssel készíti el, hogy az 1. pont e) és f) alpontjában meghatározott adatokat nem tünteti fel, az 1. pont b) alpontjában meghatározott adatoknál a megbízójának, valamint a megbízó érintett telephelyének adatait, valamint – amennyiben a pénzfeldolgozó a hamisgyanús érmét olyan befizetési egységben lelte fel, amelyre vonatkozóan a tényleges befizető adatai a rendelkezésére állnak – a befizető adatait tünteti fel.
    - 2.2. Amennyiben az érme befizetője (birtokosa) az 1. pont szerinti adatok valamelyikét felhívás ellenére sem közli, ezt a körülményt a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.
-

V. A Kormány tagjainak rendeletei

A Miniszterelnökséget vezető miniszter 8/2019. (V. 13.) MvM rendelete a Miniszterelnökséget vezető miniszter feladatkörét érintő ágazati honvédelmi feladatokról szóló 25/2015. (IV. 30.) MvM rendelet módosításáról

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 81. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján,

a 3. § és az 1. melléklet tekintetében a honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvény 68. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdésében és az Alaptörvény 18. cikk (2) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 107. §-ában meghatározott feladatkörében eljáró honvédelmi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A Miniszterelnökséget vezető miniszter feladatkörét érintő ágazati honvédelmi feladatokról szóló 25/2015. (IV. 30.) MvM rendelet (a továbbiakban: R.) 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„7. § (1) Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képviselete (a továbbiakban: EU ÁK) védelmi tervezési rendszerének kialakítását és működtetését az EU ÁK vezetője saját hatáskörben látja el.
(2) Az EU ÁK vészhelyzeti és evakuációs tervének végrehajtásáért felelős szerveit, személyeit az EU ÁK vezetője jelöli ki.
(3) A meghagyással érintett feladatkörök és munkakörök jegyzékét az EU ÁK vezetője állítja össze és küldi meg a Miniszterelnökség honvédelmi tárgyú feladatainak ellátásáért felelős szervezeti egységének vezetője részére.”
- 2. §** Az R. 8. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A fővárosi és megyei kormányhivatalokat vezető kormány megbízottak a kormányhivatalok honvédelmi feladatainak megszervezése és végrehajtása érdekében gondoskodnak:)
„c) a fővárosi és megyei kormányhivatalok KMR-ben való működőképességének fenntartására vonatkozó, valamint a honvédelmi feladatok ellátásával kapcsolatos egyéb védelmi igazgatási tervek elkészítéséről és kiadásáról;”
- 3. §** Az R. 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- 4. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Gulyás Gergely s. k.,
Miniszterelnökséget vezető miniszter

1. melléklet a 8/2019. (V. 13.) MvM rendelethez

„1. melléklet a 25/2015. (IV. 30.) MvM rendelethez

A meghagyásba bevont ágazathoz tartozó szervezetek

1. Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság”
-

**A belügyminiszter 19/2019. (V. 13.) BM rendelete
a közúti határátkelőhelyen szolgálatot teljesítő hivatásos állomány vonatkozásában a belügyminiszter
irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és
a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet módosításáról**

A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 341. § (1) bekezdés 21. pont b) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 20. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 2. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 2. §** Ez a rendelet 2019. május 15-én lép hatályba.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

1. melléklet a 19/2019. (V. 13.) BM rendelethez

1. A BM rendelet 2. melléklet III. alcímében foglalt táblázat D:40. és D:41. mezője helyébe a következő mezők lépnek:

	(D)
(40.)	100 200****
(41.)	100 200****

2. A BM rendelet 2. melléklet III. alcímében foglalt táblázat D:47. mezője helyébe a következő mező lép:

	(D)
(47.)	100 200****

3. A BM rendelet 2. melléklet III. alcímében foglalt táblázat D:55. mezője helyébe a következő mező lép:

	(D)
(55.)	100 125** 200****

4. A BM rendelet 2. melléklet III. alcímében foglalt táblázat D:59. mezője helyébe a következő mező lép:

	(D)
(59.)	100 125** 200****

5. A BM rendelet 2. melléklet III. alcímében foglalt táblázat D:67. mezője helyébe a következő mező lép:

	(D)
(67.)	100 125** 200****

6. A BM rendelet 2. melléklet III. alcímében foglalt táblázatot követő magyarázatban a „továbbá a Repülőtéri Rendőri Igazgatóság Idegenrendészeti Osztály Légitolonc Alosztály szakfeladatot közvetlenül ellátó állománya” szövegrész helyébe az „a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság Idegenrendészeti Osztály Légitolonc Alosztály szakfeladatot közvetlenül ellátó állománya, valamint a hivatásos állomány közúti határátkelőhelyen útlevélezései vagy a határátkelőhely forgalmának ellenőrzésével kapcsolatos feladatot ténylegesen ellátó tagja” szöveg lép.
-

VIII. A Kúria határozatai

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5001/2019/4. számú határozata

Az ügy száma: Köf. 5001/2019/4.

A Tanács tagjai: Dr. Patyi András, a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola előadó bíró, Dr. Horváth Tamás bíró

Az indítványozó: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Az érintett önkormányzat: Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzata (1113 Budapest, Bocskai út 39–41.)

Az érintett önkormányzat képviselője: Dr. Somogyi Ákos ügyvéd (1132 Budapest, Alig utca 10. 1/1.)

Az ügy tárgya: önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy a Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzat Képviselő-testületének a fás szárú növények védelméről szóló 31/2015. (IV. 29.) önkormányzati rendelete 2017. május 3-ig hatályban volt 5. § (2) bekezdés e) pontja törvényellenes volt;
- megállapítja, hogy a rendelkezés nem alkalmazható a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 30.K.33.117/2018/11. szám alatt folyamatban lévő perben, valamint valamennyi, a jelen határozat időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő nyolc napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

- [1] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban lévő 30.K.33.117/2018. számú per tényállása szerint felperes a tulajdonában lévő ingatlanon 11 db fát vágott ki a polgármester engedélye nélkül. Az elsőfokú hatóságként eljáró Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzat polgármestere határozatában ezek pótlásaként 10 db 18–20 cm törzskörméretű fa ültetését, valamint 18 948 681 forint pénzbeli megváltás megfizetését írta elő. A felperes fellebbezése alapján az elsőfokú hatóság határozatát a fapótlási kötelezettség vonatkozásában akként módosította, hogy négy darab engedély nélkül kivágott fa megváltásaként a saját telekre 12 db 18/20 cm, a közterületre 76 db 12/14 cm törzskörméretű faültetését írta elő. Az alperes a perben támadott határozatában a módosított elsőfokú határozatot helybenhagyta a Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzat Képviselő-testületének a fás szárú növények védelméről szóló 31/2015. (IV. 29.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) 5. § (2) bekezdés e) pontja, 5. § (3) bekezdés a), b) pontjai és az 5. § (9) és (11) bekezdései alapján.

Az indítvány és az érintett önkormányzat állásfoglalása

- [2] A fenti tényállás alapján a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2018. december 19-én kelt 30.K.33.117/2018/11. számú végzésében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 144. §-a alapján a per tárgyalását felfüggesztette, és indítványozta a Kúria Önkormányzati Tanácsánál az Ör. 5. § (2) bekezdés e) pontja, valamint az 5. § (3) bekezdés b) és c) pontjai törvényességi vizsgálatára irányuló nemperes eljárást.
- [3] Az Ör. 4. § (1) bekezdése és 5. § (1) bekezdése alapján a fás szárú növények kivágásához, metszéséhez, csonkolásához a tervezett műveletet megelőzően legalább 21 nappal kell kérni a polgármester engedélyét.

A kivágott fa pótlásáról a fakivágási engedélyben megállapított mértékben és módon az előírt határidőn belül kell gondoskodni. Az Ör. 5. § (2) bekezdése a) pontja alapján a fás szárú növények kivágása esetén a pótoltt fás szárú növények visszapótlására a kivágott növények össz-törzskörméretének másfélszeresét kell alapul venni. Az e) pont szerint a pótlás mértéke engedély nélküli fakivágás esetén a kivágott fás szárú növények össz-törzskörméretének háromszorosra.

- [4] A fás szárú növények pótlásának módját meghatározó Ör. 5. § (3) bekezdés b) és c) pontjai alapján, amennyiben a pótlendő fás szárú növények az a) pont szerinti ingatlanon nem vagy csak részben helyezhetők el, a vissza nem pótoltt fák helyett közterületi ültetést vagy pénzbeli megváltást kell előírni. Az Ör. 5. § (3) bekezdés c) pont értelmében a fás szárú növények pótlását ültetéssel és pénzbeli megváltással együttesen is elő lehet írni. A pénzbeli megváltás mértékének meghatározásáról az Ör. 5. § (5) bekezdése előírja, hogy az előző évben a Budapest Főváros XI. kerület Újbuda Önkormányzat által közterületen elültetett, a 12/14 cm törzskörméretű legalább kétszer iskolázott, sorfa minőségű faiskola árú ültetési költséggel és gondozási költséggel növelt – a polgármester által minden év március 1-ig a helyben szokásos módon közzétett – évi átlagárát kell alapul venni. A hivatkozott átlagárát az önkormányzat honlapján 2013. március 21-én közzétett hirdetmény szerint 66 200 Ft/darab összegben állapítja meg.
- [5] Az indítványozó bíróság a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 48. § (2) bekezdésére, a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 8. § (1) és (4) bekezdésére, valamint a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 29. § (1) bekezdésére hivatkozással kifejtett álláspontja szerint az Ör. csak környezetvédelmi korlátozás tekintetében alkalmazhat szigorúbb előírást, és nem a környezetvédelmi korlátozás betartása miatti jogkövetkezmény tekintetében. Márpedig az Ör. szabályozása alapján a magánterületen történt fakivágás a tulajdonosra nézve súlyosabb jogkövetkezményekkel jár, ami a magántulajdonból és a köztulajdonból eredő kötelezettségek tekintetében indokolatlan megkülönböztetéshez vezetnek.
- [6] A bíróság álláspontja szerint kompenzációs intézkedésként pénzfizetést csak erre vonatkozó törvényi felhatalmazás alapján lehetett volna megállapítani. A Kvt. 110. § (7) bekezdés 6. pontja felhatalmazása alapján olyan rendelet nincs, amely jelen ügyben kiszabható bírságról rendelkezne. Az Ör.-ben foglalt kötelezettségek megsértése miatt alkalmazandó jogkövetkezmény vonatkozásában a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 142/C. §-ában írtak sem jöhetnek szóba, mert az Ör. már nem volt hatályban, amikor az Mötv. hivatkozott szabálya hatályba lépett.
- [7] Az indítvány szerint a jelen ügyben megállapított pénzbeli kompenzáció bírságjellegű, melynek nincs felső határa, ezért az ellentétes a megalkotásakor még hatályos közigazgatási eljárás és hatósági szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 94/A. § (1) bekezdésével.
- [8] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 140. § (1) bekezdése alapján, a 42. § (1) bekezdése értelmében hívta fel az érintett önkormányzatot az indítványra vonatkozó nyilatkozata előterjesztésére.
- [9] Az önkormányzat védíratot terjesztett elő, melyben kérte a bírói indítvány elutasítását. Az önkormányzat kifejtette, hogy tulajdonjogot korlátozó előírás a fakivágás engedélyhez kötése, valamint az Ör. 5. § (1) bekezdésében előírt pótlási kötelezettség, továbbá a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott pótlási mérték, mely szakmai előírás alapul. A fakivágásból adódóan kieső szén-dioxid-megkötő és oxigéntermelő zöldterületet legalább olyan mértékben pótolni szükséges a kivágást követően, mint amilyen mértékben megvolt a fakivágás megelőzően.
- [10] Az önkormányzat kiemelte, hogy tárgyi esetben nem a Ket.-ben meghatározott közigazgatási bírság szabályai alkalmazhatóak, hanem a Kvt. 48. § (1) és (2) bekezdése és a Korm. rendelet 8. § (1) és (4) bekezdései. Ehhez képest az Ör. 5. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott pótlási kötelezettség nem minősülhet bírságnak vagy bírságjellegű intézkedésnek, hanem a specialitás elvéből adódóan a Kvtv.-ben meghatározott, más jogszabályokban előírtaknál nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírás alkalmazásáról van szó. Így az Ör.-ben meghatározott másfélszeres pótlási mérték nem ütközik a Ket. 94/A. § (1a) bekezdésébe.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

- [11] Az indítvány részben megalapozott.
- [12] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [13] A Kp. 140. § (1) bekezdése alapján az indítványra a keresetlevél szabályait kell alkalmazni. A 37. § (1) bekezdés f) pontja szerint az indítványnak tartalmaznia kell a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával. Jelen indítvány (végzés) indokolása mindezeket a bíróság álláspontjaként tartalmazza.

I.

- [14] A Kúria Önkormányzati Tanácsa előjáróban rögzíti, hogy az indítványban felülvizsgálni kért Ör. 2015. július 1-től 2017. május 3-ig volt hatályban. A Kp. 146. § (1) bekezdés b) pontja bírói indítvány alapján lehetővé teszi a már nem hatályos önkormányzati rendelet felülvizsgálatát, ezért az érdemi elbírálásnak nem volt akadálya.
- [15] A Kúria mindenekelőtt az Ör. tartalmának a preambulumban hivatkozott törvényi felhatalmazással [Kvt. 48. § (2) bekezdése] való összhangját vizsgálta meg.
- [16] A Kvt. 48. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben más törvény hatálya alá nem tartozó egyes fás szárú növények védelme érdekében tulajdonjogot korlátozó előírásokat határozhat meg. E törvényi felhatalmazása alapján alkotta meg az önkormányzat az Ör.-t, melynek hatálya alá tartozik az 1. § (2) bekezdése szerint – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a Budapest XI. kerület közigazgatási határán belül minden ingatlan és azok fás szárú növényállománya függetlenül attól, hogy tulajdonosa – üzemeltetője, bérlője, hasznélvezője, használója – természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet. A (2) bekezdés értelmében a rendelet hatálya nem terjed ki – többek között – a Korm. rendelettel szabályozott közterületi fakivágásra, valamint az élet-, egészség- vagy vagyonvédelmi okból történő kivágásra, illetve az eltérő szabályt megállapító külön törvény hatálya alá tartozó fás szárú növényekre.
- [17] A Kormány a Kvt. 110. § (7) bekezdés 25. pontjára figyelemmel adta ki a Korm. rendeletét, mely szabályozást csak a közterületen álló fák kivágása esetén követendő eljárásról és a pótlási kötelezettségről tartalmaz. A Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése a közterületen lévő fás szárú növény kivágását a fás szárú növény helye szerint illetékes jegyző engedélyéhez köti és a 8. § (1) bekezdésében kötelezi a használót a növény kivágást követő 1 éven belüli „helyben történő” pótlására. A (4) bekezdése szerint „amennyiben a fás szárú növény pótlása a földrészlet adottsága miatt nem vagy csak részben teljesíthető, a pótlást a jegyző által kijelölt más ingatlanon történő telepítéssel kell teljesíteni. Amennyiben ilyen ingatlan a település beépítettsége miatt nem jelölhető ki, a jegyző a használót a települési önkormányzat által rendeletben meghatározott kompenzációs intézkedés megtételére kötelezi.”
- [18] A Kvt. 101. § (1) bekezdése alapján a környezethasználó a Kvt.-ben meghatározott és más jogszabályokban szabályozott módon büntetőjogi, polgári jogi és közigazgatási jogi felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásaiért. A közigazgatási jogi felelősség szabályait a Kvt. 102/A. § (2) bekezdése határozza meg, melynek b) pontja értelmében „kiegészítő helyreállítási intézkedésként amennyiben az elsődleges helyreállítási intézkedés nem vezet eredményre,
ba) a károsodott környezeti elemet erre alkalmas környezeti elemmel, illetve a környezeti elem által nyújtott szolgáltatást erre alkalmas környezeti elem által nyújtott szolgáltatással pótolni,
bb) ha a ba) pontban meghatározott pótlás sem vezet eredményre, a környezeti elemet vagy a környezeti elem által nyújtott szolgáltatást – a károsodott környezeti elem vagy szolgáltatás becsült költségével megegyező –, erre alkalmas környezeti elemmel vagy környezeti elem által nyújtott szolgáltatással pótolni.”
- [19] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fenti szabályozás alapulvételével egyetért az indítványozó bíróság álláspontjával, mely szerint a tulajdonjogot korlátozó előírásnak minősül a fakivágás engedélyhez kötése [Ör. 3. § (2) bekezdése], valamint a telepítési kötelezettség [Ör. 5. § (1) és (2) bekezdés], melyre vonatkozó szabályozást – kizáró törvényi rendelkezés hiányában – az önkormányzatnak jogában állt a nem közterületi ingatlanokra is kiterjeszteni. (Köf. 5037/2018/4.)

II.

- [20] A Kúria Önkormányzati Tanácsának a bírói indítványban foglaltak alapján több kérdésben kellett állást foglalnia. Először azt vizsgálta, hogy az Ör.-ben – a Kvt. 48. § (2) bekezdése felhatalmazó rendelkezése alapján – milyen módon (természetben, pénzben vagy mindkettőben) és mértékben volt elrendelhető jogszerűen nem közterületi ingatlanokat érintő tulajdoni korlátozás. Másodsor az engedély nélküli fakivágás mint jogellenes cselekmény szankcionálása milyen módon lehet törvényes. Harmadszor a jogkövetkezmények szempontjából megengedett és indokolt-e az eltérés a közterületekre vonatkozó szabályozástól, ha igen, ez nem vezet-e a magán- és köztulajdon közötti indokolatlan különbségtételt eredményező alapjogi sérelemhez.
- [21] Az Ör. indítvány alapján támadott rendelkezései a következők:
„5. § (1) a fakivágás engedélyben megállapított mértékben és módon lesz az előírt határidőn belül az engedélyes köteles gondoskodni a pótlásról.

(2) A pótlás mértéke:

a) fás szárú növények kivágása esetén a pótoltt fás szárú növények össz-törzskörmérete a kivágott növények össz-törzskörméretének másfélszerese

[...]

e) engedély nélküli fakivágás esetén a kivágott fás szárú növények össz-törzskörméretének háromszorosa

[...]

(3) A fás szárú növények pótlásának módja:

a) a kivágott fás szárú növényeket a fakivágás által érintett ingatlanon kell pótolni,

b) amennyiben a pótlandó fás szárú növények az a) pont szerinti ingatlanon nem vagy csak részben helyezhetők el, a vissza nem pótoltt fák helyett közterületi ültetést vagy pénzbeli megváltást kell előírni,

c) a fás szárú növények pótlását ültetéssel és pénzbeli megváltással együttesen is elő lehet írni."

- [22] Az Ör. 5. § (1) bekezdése és (3) bekezdés a) pontja szerint a magántulajdonban álló ingatlanokon történő fakivágás esetén is fő szabály az engedély nélkül kivágott fa pótlása. Ha az elrendelt mértékű pótlás (ültetés) az érintett ingatlanon nem valósítható meg, a (3) bekezdés b) és c) pontja alapján közterület ültetéssel és/vagy a pénzbeli megváltással kell a pótlási kötelezettséget teljesíteni.
- [23] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a Köf. 5037/2018/4. számú határozatában a Kvt. 102/A. § (2) bekezdés b) pont ba) és bb) alpontjai és a Korm. rendelet 8. § (4) bekezdés rendelkezéseinek alapulvételével már kimondta, hogy „[k]ompenzációs intézkedés rendeletben történő előírására az önkormányzat jogszabályi felhatalmazással bír, mely intézkedés mibenlétét és formáit, valamint az engedély nélküli fakivágás esetén alkalmazható szankciót a jogszabály nem határozza meg, ezért az önkormányzat származékos jogalkotási jogkörében szabadon dönthet annak lehetséges formáiról.” Így kompenzációs intézkedésként pénzbeli megváltás előírása az Ör. indítványban megjelölt 5. § (3) bekezdés b) és c) pontjában önmagában nem volt jogszabálysértő, ugyanakkor az Ör.-ben az indítvány által támadott 5. § (2) bekezdés e) pontja az engedély nélküli fakivágás esetén megállapított pótlási kötelezettség mértékét tekintve nem állt összhangban a Kvt. 102/A. § (2) bekezdés b) pontjával. A Kúria itt mutat rá arra az ellentmondásra, hogy az indítványozó bíróság álláspontja szerint az engedélyezett fakivágás esetére az Ör. 5. § (2) bekezdés a) pontjában előírt pótlás mértéke is diszkriminatív a közterületen történt fakivágás esetén a Korm. rendelet alapján alkalmazható jogkövetkezményhez viszonyítva, ennek ellenére az indítványban a bíróság az Ör. ezen rendelkezésének megsemmisítését nem kérte, és pontosan nem jelölte meg, hogy az a Korm. rendelet mely előírását és hogyan sértette.
- [24] A Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése a telepítés mértékét az elültetendő fák db száma vagy egyéb számítási mód megadásával egzakt módon nem írja elő, ellenben megköveteli a 3 éven belüli „legalább azonos területi borítás” elérését, ezért a pótlás mértékét a pótlási kötelezettség előírásakor kell úgy megállapítani, hogy az a jogszabályi előírásnak megfeleljen. Az önkormányzat védiratában kifejtette, hogy az Ör. 5. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott pótlási mérték szakmai előíráson alapul. A kivágott fa helyett elültetett egy darab csemete ugyanis nem képes pótolni a kivágott fa zöldfelületi értékét (területi borítást), melynek visszaállításához szükséges a másfélszeres törzskörméret alapján megállapított darabszám. A Kúria osztja az önkormányzat álláspontját, hogy a felhívott rendelkezés ezért nem minősül bírságjellegű intézkedésnek, az valójában a pótlási kötelezettség realizálása, mely összhangban áll a Korm. rendelet 8. § (1) bekezdésével. A pótlás ellenben nem tudná célzott funkcióját, az eredeti állapot helyreállítását rövid időn belüli betölteni.

III.

- [25] A pótlás mellett vagy helyett előírt kompenzáció azonban nem tartalmazhat az engedély nélküli fakivágás mint jogellenes cselekmény esetén alkalmazható egyéb szankciót. Jellemzően ilyen szankció a környezetvédelmi bírság, melynek kiszabására az alábbi jogszabályhelyek adnak felhatalmazást az önkormányzat számára.
- [26] A Kvt. 106. § (1) bekezdése szerint „aki jogszabályban, hatósági határozatban, közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktusban megállapított, közvetlenül vagy közvetve a környezet védelmét szolgáló előírást megszeg, illetve határértéket túllép, a jogsértő magatartás súlyához – így különösen az általa okozott környezetszennyezés, illetőleg környezetkárosítás mértékéhez, időtartamához és ismétlődéséhez – igazodó környezetvédelmi bírságot köteles fizetni.” A Kvt. 110. § (7) bekezdés 6. pontja felhatalmazza a Kormányt, hogy a környezetvédelmi bírságok fajtáit és mértékét, megállapításának módját rendeletben megállapítsa. A fás szárú növények védelméhez (pótlásához) kapcsolódó környezetvédelmi bírság tárgyú rendeletet azonban a Kormány ezidáig nem alkotott, ebből következően az önkormányzat bírságolási tevékenységére az általános szabályok irányadóak.

- [27] Az Alkotmánybíróság a 29/2015. (X. 2.) AB határozatában rögzítette, hogy „... vannak a jogrendszerben olyan más törvényi rendelkezések, amelyek megszabják a helyi önkormányzatok szankció statuálási jogkörének kereteit, ... illetőleg törvényi garanciákat nyújtanak az önkormányzati rendeletben megállapított szankciók alkalmazásához.” [40]. Ilyen törvényi rendelkezésként a Ket. VI/A. fejezetét nevesítette, ezen belül a 94/A. § (1a) bekezdését, mely meghatározza az önkormányzati rendelete alapján megállapítható közigazgatási bírság felső határát.
- [28] Helyesen utalt a bírói indítvány arra, hogy az önkormányzati rendeletben előírt kötelezettségek elmulasztása miatti jogkövetkezmények (közigazgatási szankciók) alkalmazására felhatalmazást a 2018. január 1-jei hatállyal hatályba lépett Möt. 142/C. § (1) bekezdése adja meg, mely tárgyi ügyben nem alkalmazható, mivel az Ör. 2017. május 3-án hatályát veszítette. Ugyanezen § (2) bekezdése alapján a bírság felső határát az önkormányzati rendeletben a jogsértés jellegével arányban kell megállapítani.
- [29] A Kúria ezzel összefüggésben utal arra, hogy az Ör. hatálya alatt még az indítványban megjelölt Ket. közigazgatási bírságra vonatkozó 94/A. §-a volt az irányadó törvényi előírás, melynek 2014. január 1-től hatályos (1a) bekezdése értelmében „a helyi önkormányzat képviselő-testületének rendelete alapján megállapítható közigazgatási bírság felső határa – a jogsértő személyétől függően – természetes személyek esetén kétszázezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén kétmillió forint lehet. A közigazgatási bírság felső határát az önkormányzati rendeletben a jogsértés jellegével arányban kell megállapítani.”
- [30] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a fenti rendelkezések értelmezése és összevetése alapján azt állapította meg, hogy az Ör. 5. § (2) bekezdés e) pontjának előírása alapján az engedély nélkül kivágott fák pótlási mértéke szankciós jellegűvé vált azáltal, hogy az Ör. 5. § (2) bekezdés e) pontja a pótlási kötelezettséget a fák törzskörméretét tekintve az a) pontban – az engedélyezett fakivágás esetére – előírt 150%-os mértékű pótláshoz viszonyítva szakmailag nem védhető módon háromszorosára növeli. Ennek következtében engedély nélküli fakivágás esetén az Ör. 5. § (5) bekezdése alapján meghatározott pénzbeli megváltás is részben bírság szankciót tartalmaz.
- [31] A vonatkozó Kvt.-beli szabályozás a fentiek szerint különbséget tesz a – károsodott környezeti elem vagy szolgáltatás becsült költségével megegyező mértékű – kompenzáció, illetve jogellenes cselekmény esetén kiszabható környezetvédelmi bírság között. A Kúria a Köf.5037/2018/4. számú határozatában elvi érveléssel mondta ki, hogy „A nem közterületi ingatlanon engedéllyel vagy engedély nélkül végzett fakivágás esetén a pótlás mellett vagy helyett kompenzációs intézkedésként a károsult környezeti elem becsült költségével egyenértékű pénzbeli megváltás is előírható. A kompenzáció az engedély nélküli kivágás esetén sem tehető szankciós jellegűvé. A jogellenes cselekmény jogkövetkezménye a jogsértés súlyával arányban álló közigazgatási bírság kiszabása lehet.” A két jogintézmény nem szabályozható azonos feltételek mentén, tekintettel arra, hogy eltérő a céljuk, ebből következően a mértékük is. A kompenzáció alapvetően/vagy köznapi értelemben kiegyenlítést, ellenszolgáltatást, megtérítést, ellensúlyozást jelent, nem jogellenes cselekményhez kapcsolódó jogkövetkezmény, ebből következően nem kapcsolódik hozzá büntetőjelleg. Ezzel ellentétben a környezetvédelmi bírság, mely a közigazgatási bírság körébe tartozik, egyértelműen jogellenes cselekményhez kapcsolódó, a címzett számára hátrányos jogkövetkezményt, azaz szankciót jelent, melyben a büntetés (annak objektív és szubjektív célja) nyilvánvalóan kifejeződik.
- [32] Törvénybe ütközött az Ör. vitatott 5. § (2) bekezdés e) pontja abból az okból is, hogy a pótlás mértékét az engedély nélküli fakivágás esetén az akkor még hatályban volt Ket. 94/A. § (1a) bekezdése alapján kiszabható közigazgatási bírságtól nem választotta el, emiatt a pénzbeli kompenzáció is a Ket.-ben meghatározott felső határt (200 000 forintot) jelentősen túllépheti, valamint a kompenzáció (egyben bírság) összegének megállapításánál a Ket. 94/A. §-ában meghatározott mérlegelés körébe tartozó esetekre nincs figyelemmel, azaz az engedély nélküli fakivágás esetén nem vizsgálja a cselekményhez kapcsolódó egyéb körülményeket.
- [33] Összefoglalva, a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 146. § (1) bekezdése b) pontja alapján megállapította, hogy az Ör. indítványban hivatkozott 5. § (2) bekezdés e) pontja a fentiek szerint jogszabálysértő volt. A törvényellenesség megállapítása okán a konkrét ügyben való alkalmazási tilalom Kp. 147. § (1) bekezdés első fordulata alapján való kimondása mellett, ugyanezen jogszabályhely második fordulat alapján általános alkalmazási tilalom, valamely bíróság előtt folyamatban lévő valamennyi egyedi ügyre vonatkozóan ugyancsak indokolttá vált. A Kúria nem látja okát e rendelkezés mellőzésének, mivel a Kp. 147. § (2) bekezdés szerinti, törvényben meghatározott megengedett okai – közérdek védelme, a jogbiztonság vagy a rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok alapvető jogainak védelme – nem állnak fenn.

A döntés elvi tartalma

[34] Az engedély nélkül kivágott fák pótlási mértéke nem tehető szankciós jellegűvé.

Záró rész

[35] A Kúria az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[36] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára irányuló eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg, és saját költségeiket maguk viselik.

[37] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.

[38] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Patyi András s. k., a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola s. k., előadó bíró, Dr. Horváth Tamás s. k., bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5002/2019/5. számú határozata

Az ügy száma: Köf.5002/2019/5.

A tanács tagja: Dr. Patyi András, a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás előadó bíró, Dr. Dobó Viola bíró

Az indítványozó: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Az érintett önkormányzat: Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzat Képviselő-testülete
(1145 Budapest, Pétervárad u. 2.)

Az ügy tárgya: önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy a Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2016. (I. 25.) önkormányzati rendelete, a zöldterületek, zöldfelületek használatáról, fenntartásáról, fejlesztéséről és védelméről [egységes szerkezetben a 42/2016. (IX. 22.), a 22/2017. (V. 29.) és a 46/2017. (XII. 22.) önkormányzati rendelettel] 2018. június 30-ig hatályban volt 8. § (2) bekezdés c) pontja törvényellenes volt;
- megállapítja, hogy a rendelkezés nem alkalmazható a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt folyó 40.K.32.144/2018. számú perben, valamint valamennyi, a jelen határozat időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő 8 napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az indítványozó bíróság előtt folyamatban lévő per felperese keresetet terjesztett elő az alperes, Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzat Képviselő-testülete 1/2489/15/2018. számú határozata ellen, melyben az alperes az első fokon eljáró Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Polgármesterének 1/2489–10/2018. számú határozatát helybenhagyta. Az alperes határozatában, a zöldterületek, zöldfelületek rendeltetésétől eltérő használatával megvalósuló, közösségi együttélés szabályainak megsértése miatt 25 000 Ft közigazgatási bírságot szabott ki felperessel szemben, mivel a felperes 2018. január 10. napján a közterület zöldfelületnek minősülő részét gépjárműve várakozási helyül használta.
- [2] A perben alkalmazandó önkormányzati rendelet a Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2016. (I. 25.) önkormányzati rendelete, a zöldterületek, zöldfelületek használatáról, fenntartásáról, fejlesztéséről és védelméről [egységes szerkezetben a 42/2016. (IX. 22.), a 22/2017. (V. 29.) és a 46/2017. (XII. 22.) önkormányzati rendelettel] (a továbbiakban: Ör.) 2. § 5. pontja és a 8. § (2) bekezdés c) pontja. Az Ör. 8. §-át időközben a 15/2018. (VI. 18.) önkormányzati rendelet 13. § (3) bekezdés d) pontjával az érintett önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) hatályon kívül helyezte, a bíróság előtt folyamatban levő perben azonban alkalmazandó.

Az indítvány és az önkormányzat álláspontja

- [3] A bíróság álláspontja szerint az Ör. 8. § (2) bekezdés c) pontja a járművel való közlekedésre vonatkozóan párhuzamos szabályozás a 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-ával. A Szabs. tv. 224. §-a a külön nem szabályozott tényállások gyűjtő- és kerettényállása, melyeket a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) szabálytalanságként definiál, amely a közlekedés rendjének és biztonságának megóvásaként került megalkotásra. Ez a Szabs. tv. legnagyobb és legbonyolultabb tényállása, mert a jogellenes magatartások száma száz felett van, illetve ezeket három jogi megoldás szerint kell minősíteni. Az elkövetési magatartások felét a hivatkozott 224. § és a Szabs. tv. büntetékiszabási elvei alapján kell elbírálni. Mintegy ötven szabálysértést a fent hivatkozott § alapján, de kötelező mértékű helyszíni vagy pénzbírsággal kell szankcionálni az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékéről, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvénnyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 63/2012. (IV. 2.) Korm. rendelet szerint. Fél tucat szabályszegésre a Szabs. tv. nem alkalmazható, mert közigazgatási bírságot kell kiszabni a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések köréről, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, felhasználásának rendjéről és az ellenőrzésben történő közreműködés feltételeiről szóló 410/2007. (XII. 29.) Korm. rendelet szerint.
- [4] A bíróság álláspontja szerint Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzata az Ör. 8. § (2) bekezdés c) pontja szerinti zöldterületre, közterületi zöldfelületre gépjárművel behajtás vagy várakozás tilalmazása és szankcionálása során a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben (a továbbiakban: Mötv.) kapott felhatalmazás keretein túlterjeszkedett, mivel a Szabs. tv. 224. §-ával párhuzamosan szabályozott.
- [5] Mindezek alapján a bíróság 40.k.32.144/2018/13-I. számú végzésével indítványozta, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa állapítsa meg, hogy az Ör. 8. § (3) bekezdés c) pontja Alaptörvényellenes, egyúttal a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 3. §-ával is ellentétes, azaz törvényellenes volt, és rendelje el a jogszabálysértő rendelkezés általános, és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt a 40.K.32.144/2018. számon folyamatban levő perben történő alkalmazásának a tilalmát. A bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 46. §-a szerint kezdeményezte a Kúria Önkormányzati Tanácsának az eljárását.
- [6] A Kúria a Kp. 140. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 42. § (1) bekezdése alapján az önkormányzatot felhívta az indítványra vonatkozó nyilatkozata megtételére. Az önkormányzat előkészítő iratában jelezte, hogy az alappertől a felperes elállt, ezért a bíróság végzése okafogyottá vált.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokolása

- [7] Az indítvány megalapozott.
- [8] Az indítványt a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 141. § (2) bekezdése alapján bírálta el. A bírói indítványra eszerint a keresetlevél szabályait kell alkalmazni.
- [9] Figyelemmel az önkormányzat előkészítő iratára megállapítható, hogy eljárást megszüntető ok a felperes alappertől való elállása folytán (melyről a Kúriának hivatalos tudomása nincs) sem állna fenn. A Kp. 139. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 81. § (1) bekezdés c) pontja alapján megszüntetési ok azért nem áll fenn, mivel az indítványozó bíróság indítványát nem vonta vissza. Nem került sor továbbá az indítvány által kifogásolt jogsérelem orvoslására a támadott normát illetően különösen, ami az alkalmazás általános tilalmát illeti.
- [10] Mindezek alapján a Kúria az indítványt érdemben bírálta el.

I.

- [11] Az indítvánnyal érintett önkormányzati rendeleti rendelkezések a következők.
- [12] Budapest Főváros XIV. Kerület Képviselő-testületének 1/2016. (I. 25.) önkormányzati rendelete a zöldterületek, zöldfelületek használatáról, fenntartásáról, fejlesztéséről és védelméről [egységes szerkezetben a 42/2016. (IX. 22.), a 22/2017. (V. 29.) és a 46/2017. (XII. 22.) önkormányzati rendelettel] 8. § (2) bekezdés c) pontja, melyet hatályon kívül helyezett a 15/2018. (VI. 18.) önkormányzati rendelet 13. § (3) bekezdés d) pontja, 2018. június 30-ig a következő volt:
- „8. § (...)
- (2) Aki szándékos vagy gondatlan magatartásával
- (...)
- c. zöldterületre vagy közterületi zöldfelületre – az arra kijelölt földrészletet kivéve – gépjárművel behajt vagy várakozik;
- (...)
- az a közösségi együttélés alapvető szabályait sérti és százötvenezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.”

II.

- [13] Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése szerint „A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot.” Az Alaptörvény 32. § (2) bekezdése alapján a „Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot. Az Alaptörvény 32. § (3) bekezdése értelmében az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”
- [14] A Jat. 3. §-a szerint az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű.
- [15] A Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése szerint: „Aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.” Ugyanezen szakasz (2) bekezdése „A KRESZ 40–41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom, vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.”
- [16] Az Möt. 143. § (4) bekezdés d) pontja alapján felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben határozza meg a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit.
- [17] Az Ör.-nek az indítvánnyal érintett rendelkezése ugyancsak a megállási, illetve behajtási korlátozás megszegésére vonatkozik mint a közlekedésbiztonság szabálysértési tényállása, azonban tárgyi hatályán belül a közösségi együttélés alapvető szabályai sérelmét állapítja meg.
- [18] A Kúria az indítványozó bírósággal egyezően állapítja meg, hogy az önkormányzat ezzel törvénnyel azonos társadalmi viszonyt szabályozott helyi szinten. Indokolatlan párhuzamoság keletkezett az Ör.-t illetően a Szabs. tv. 224. §-ával, és ezzel lényegében a közúti közlekedésre vonatkozó szabályozást felhatalmazás nélkül, indokolatlanul többszintűvé tette.
- [19] A Kúria megjegyzi továbbá, hogy az indokolatlanul párhuzamos, illetve többszintű jogalkotás az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése által védett jogbiztonság elvébe is ütközik [60/2009. (V. 28.) AB határozat], és sérti

- a Jat. 2. § (1) bekezdése szerinti szabályozási egyértelműség jogbiztonsági követelményét is (Köf.5047/2016/2.). Önkormányzati rendelet nem előzheti meg törvény alkalmazási kötelezettségét. A jogbiztonság érdekében ugyanazon tárgyban a jogalkotó csak kifejezett felhatalmazás útján ad teret helyi jogalkotásnak (Köf.5032/2017/4.).
- [20] Mindezek alapján megállapítható, hogy az Ör. 8. § (2) bekezdés c) pontja a Szabs. tv. 224. §-ába ütközően törvénytörő volt.
- [21] A törvényellenesség megállapítása okán a konkrét ügyben való alkalmazási tilalom a Kp. 147. § (1) bekezdés első fordulata alapján való kimondása mellett, ugyanezen jogszabályhely második fordulat alapján általános alkalmazási tilalom, valamely bíróság előtt folyamatban lévő valamennyi egyedi ügyre vonatkozóan ugyancsak indokoltta vált. A Kúria nem látja okát e rendelkezés mellőzésének, mivel a Kp. 147. § (2) bekezdése szerinti, törvényben meghatározott megengedett okai – közérdek védelme, a jogbiztonság vagy a rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok alapvető jogainak védelme – nem állnak fenn.

A döntés elvi tartalma

- [22] A közúti közlekedés rendjére vonatkozó törvényi szabályozással azonos tárgyú, de a közösségi együttélés alapvető szabályai körében megalkotott helyi szabályozás a jogalkotást – törvényi felhatalmazás hiányában – indokolatlanul többszintűvé teszi.

Záró rész

- [23] A Kúria az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [24] A Kúria a törvényellenesség jogkövetkezményeit a Kp. 146. § (1) bekezdés b) pontja alapján állapította meg.
- [25] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [26] Adott jogszabályellenesnek minősített rendelkezés vonatkozásában a folyamatban lévő ügyben való és az általános alkalmazás tilalmát a Kp. 147. § (1) bekezdése mondja ki.
- [27] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára irányuló eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg, és saját költségeiket maguk viselik.
- [28] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. április 9.

Dr. Patyi András s. k., a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás s. k., előadó bíró, Dr. Dobó Viola s. k., bíró

A Kúria Önkormányzati Tanácsának Köf.5004/2019/5. számú határozata

Az ügy száma: Köf.5004/2019/5.

A tanács tagja: Dr. Patyi András, a tanács elnöke előadó bíró, Dr. Dobó Viola bíró, Dr. Horváth Tamás bíró

Az indítványozó: Alapvető Jogok Biztosa (1051 Budapest, Nádor u. 22.)

Az érintett önkormányzat: Balatonföldvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete
(8623 Balatonföldvár, Petőfi u. 1.)

Az érintett önkormányzat képviselője: Holovits Huba polgármester

Az ügy tárgya: Helyi Építési Szabályzatról szóló önkormányzati rendelet törvényességi vizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria Önkormányzati Tanácsa

- megállapítja, hogy Balatonföldvár Város Önkormányzatának Balatonföldvár Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 13/2006. (VII. 5.) önkormányzati rendelete 7. § (6) bekezdése, valamint 36/A. § 1. pontja törvénytörtő, és ezért azokat megsemmisíti;
- elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét;
- elrendeli, hogy a határozat közzétételére – a Magyar Közlönyben való közzétételt követő 8 napon belül – az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

Az indítvány alapjául szolgáló tényállás

- [1] Balatonföldvár Város Önkormányzata 13/2006. (VII. 5.) helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Ör.) 2018-as módosítása miatt fordultak a panaszosok (a továbbiakban: beadványozók) az alapvető jogok biztosához. Beadványukban kifogásolták, hogy az önkormányzat „alövezet” névvel új területfelhasználási egységet vezetett be, aminek lényege, hogy közérdekre hivatkozással az adott meglévő övezet alaprendeltesétől eltérő rendeltetést tesz lehetővé. A beadványozók különösen azt tartották aggályosnak, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.), az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK), a Balaton Kiemelt üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Balatontv.), továbbá a Balatontv. végrehajtására vonatkozó rendelet, a balatoni vízpart-rehabilitációs szabályozás követelményeiről szóló 283/2002. (XII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) és a Balatonföldvár vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 22/2004. (XI. 12.) TNM rendelet (a továbbiakban: VpRT) rendelkezései kógens módon rögzítik a területfelhasználás jogszerű módozatait, azaz nem hatalmazzák fel az önkormányzati jogalkotókat arra, hogy azoktól eltérjenek.
- [2] A panasz alapján az alapvető jogok biztosa vizsgálatot indított és megkereste Balatonföldvár Város Önkormányzatának jegyzőjét (a továbbiakban: jegyző), valamint a Somogy Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) kormány megbízottját.
- [3] A megkeresésre válaszolva a jegyző azt a tájékoztatást adta, hogy a tervezett módosítási cél Balatonföldvár, vitorláskikötő .../1 hrsz.-ú (kikötő) ingatlan közúti kapcsolatának biztosítása volt. Ennek okán egyrészt a ... hrsz.-ú, a településrendezési eszközökben zöldterületbe sorolt ingatlan egy része közlekedési területbe került átsorolásra, az érintett zöldterület visszapótlása a ... hrsz.-ú ingatlanon történik. Másrészt a ... hrsz.-ú (kikötő-móló) és a ... hrsz.-ú (kikötő-hajóállomás) településrendezési eszközökben különleges kikötőterületbe sorolt ingatlanoknak egy része különleges kikötőterület közlekedési alövezetbe került átsorolásra, valamint a telek felépítményen kívüli része közhasználat elől el nem zárható területként került szabályozásra. Balatonföldvár Város Képviselő-testülete a helyi építési szabályzatok (a továbbiakban: HÉSZ) módosítása során döntéseit az eljárási szabályok betartásával, az Állami Főépítész szakmai záró véleménye alapján hozta meg.

- [4] A Kormányhivatal válaszelevelében kifejtette, hogy álláspontja szerint az Ör. kifogásolt rendelkezéseivel kapcsolatban aggály nem merül fel. Az Ör. által bevezetett „alövezet” fogalmát a hatályos jogszabályok valóban nem tartalmazzák, ezért az Önkormányzat mint jogalkotó ezért helyesen járt el, amikor az Ör. fogalommeghatározásában definiálta ennek normatartalmát. Az OTÉK 7. § (2) bekezdése szerint az építési övezeteket a meglévő vagy tervezett rendeltetésük szerint úgy kell besorolni, hogy az egy övezetbe tartozó, azonos adottságú telkeket azonos építési jogok és kötelezettségek illessék meg. A Kormányhivatal szerint az OTÉK 7. § (2) bekezdésében foglalt főszabályt – mely szerint az építési övezeteket a meglévő vagy tervezett rendeltetésük szerint úgy kell besorolni, hogy az egy övezetbe tartozó, azonos adottságú telkeket azonos építési jogok és kötelezettségek illessék meg – nem sérti a tárgyi rendelkezés, mivel az egy övezetbe tartozó, azonos adottságú telkek építési jogai és kötelezettségei nem változnak, azok továbbra is azonosak. Az alövezet megnevezés mindig valamelyik övezetbe, építési övezetbe kapcsolódik, azon „belüli” (területi hatályában, normatartalmában), így nem ellentétes a jogszabályi normakerettel, annak tartalmán túl nem terjeszkedik.

Az indítvány és az érintett önkormányzat védírata

- [5] Az indítványozó alapvető jogok biztosa az Ör. más jogszabállyal való összhangjának vizsgálatát kezdeményezte a Kúria Önkormányzati Tanácsánál és kérte, hogy a Kúria vizsgálja felül az Ör. 7. § (6) bekezdésének és 36/A. § 1. pontjának más jogszabállyal való összhangját, és semmisítse meg e jogszabályhelyeket. Álláspontja szerint az önkormányzat az Étv. 6/A. § (3) bekezdésében és a 62. § (6) bekezdés 6. pontjában kapott származékos jogalkotói felhatalmazását túllépte, amikor a megjelölt rendelkezéseket az Étv. 13. § (1) bekezdésével ellentétesen fogadta el. Emellett az Ör. kifogásolt rendelkezései nincsenek összhangban a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tftv.) 19/A. §-ával; az országos területrendezési tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: OTvT.) 4. §-ával; az OTÉK 7., 10. és 24. §-ába foglalt rendelkezésekkel; a Balatontv. 3. § (3) bekezdésével és a 4/13. mellékletében foglaltakkal, a Vhr. 6. §-ába foglalt rendelkezésekkel; valamint a VpRT 2/2 tervlap rendelkezéseivel.
- [6] Az indítvány szerint az országos, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetre vonatkozó magasabb szintű jogszabályok egyike sem teszi lehetővé az önkormányzat számára az alövezet területfelhasználási egységének bevezetését. Az OTÉK 10. § (2) bekezdése már önmagában lehetővé teszi egy adott építési övezeten belül az övezet sajátos használatának megfelelő eltérő rendeltetés bevezetését, azzal, hogy ennek a területnek is meg kell felelnie az adott területre vonatkozó övezeti előírásoknak. Ezért indokolatlan és szükségtelen is a külön alövezet kategória bevezetése az önkormányzat részéről.
- [7] Az Ör. 36/A. § 1. pontja tartalmában és értelme szerint is éppen ezzel a kitételrel ellentétes, deklarált lényege az, hogy az alaprendeltetéstől eltérő rendeltetést biztosít közérdekből. Vagyis az övezetben az adott alövezeti területi egység vonatkozásában rendszerszinten eltérő rendeltetést kíván biztosítani. Ennek révén valójában korlát nélkül teremthető lenne kivétel a hatályos jogi követelmények alól. E rendelkezés azt is jelenti továbbá, hogy az alövezeti terület vonatkozásában a magasabb szintű jogszabályokban meghatározott tervhierarchia alapján kialakított, és helyi szinten ezen keretek közt meghatározható övezeti besorolás alaprendeltetése nem érvényesül.
- [8] Mindezekon túl, tekintve, hogy az Étv. 13. § (1) bekezdése által adott – HÉSZ alkotására vonatkozó – felhatalmazás keretei közé az Ör. rendelkezései nem illeszthetők, illetve hogy ugyanezen okból az alövezet fogalmának és tartalmának meghatározására az önkormányzat származékos jogalkotói felhatalmazása sem ad lehetőséget, az Ör. hivatkozott rendelkezéseinek megalkotása a felhatalmazással ellentétes.
- [9] Az Ör. 7. § (6) bekezdése szerinti különleges kikötőterület közlekedési célt szolgáló alövezetének bevezetése a magasabb szintű jogszabályi előírásokkal szemben lehetővé teszi, hogy ezen a területen a gépjármű közlekedésre szolgáló utak elhelyezésén kívül járdák és gyalogutak, mindezek csomópontjai, vízelvezetési rendszere, hírközlési és környezetvédelmi létesítmények, valamint a közlekedést kiszolgáló közlekedési építmények elhelyezhetők. Ez a rendelkezés lényegében megismétli az OTÉK 26. § (1) bekezdését. Ez pedig azt jelenti, hogy az Ör. 7. § (6) bekezdése lényegében magasabb szintű jogszabályokban nem létező új övezeti kategóriát hozott létre, ami egy beépítésre szánt építési övezetet egyesít egy beépítésre nem szánt övezettel. Mindez a jogbiztonságot is sérti. Ezzel összefüggésben utalt az indítványozó a 11/2005. (IV. 5.) AB határozatban foglaltakra, valamint ennek nyomán (akkor) a Balatontv.-ben az alövezet fogalmának és szabályozásának hatályon kívül helyezésére is.
- [10] Az Étv., az OTÉK, illetve a Balatontv., továbbá a Vhr. és a VpRT tehát kógens módon rögzítik a területfelhasználás meghatározásának jogszerű módjait, és nem hatalmazzák fel az önkormányzati jogalkotókat arra, hogy azoktól – akárcsak kivételek megállapításával – eltérjenek.

- [11] A Kúria Önkormányzati Tanácsa a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 140. § (1) bekezdése alapján a 42. § (1) bekezdése értelmében hívta fel az érintett önkormányzatot az indítványra vonatkozó nyilatkozata előterjesztésére. Az önkormányzat védiratában kérte az indítvány elutasítását és a rendelet érintett rendelkezései tekintetében a jogszabályba ütközés megállapítás mellőzését.
- [12] Az önkormányzat szerint a HÉSZ módosítással a képviselő-testület eleget tett a helyi társadalmi viszonyok szabályozására irányuló alkotmányos kötelezettségének, helyi közügy szabályozásának formája az Alaptörvény előírása szerint rendeletalkotással történt. Az önkormányzat célja a módosítással arra irányult, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott „településfejlesztés, településrendezés” közfeladat ellátása keretében, Balatonföldvár hosszú távú településfejlesztési koncepciójával és városfejlesztési stratégiájával összhangban, lehetőség nyíljon a közhasználatú és közforgalmú kikötő szabályozott formában, közlekedési területen keresztül történő megközelítésére, a kikötőben lévő ingatlanok, valamint a balatonföldvári vitorlásokikötő fejlesztésére.
- [13] A rendeletalkotás során az önkormányzat képviselő-testülete messzemenően a város településfejlesztési célját, a közérdeket tartotta szem előtt, a város egyik legfrekvenciáltabb részét érintő kikötő és környezetének fejlesztésére, valamint a közhasználatú, közforgalmú kikötő közlekedési területen történő szabályos megközelítésére teremtett lehetőséget. A szabályozás szükségességét indokolta a műemléki környezet és a településkép látványvédelme, különösen a vízfelület látványának védelme.
- [14] Az önkormányzat álláspontja szerint a képviselő-testület az Ör. módosítása során tekintettel volt a magasabb – országos, térségi és megyei – szintű jogszabályokra. Az Ör. 7. §-a beépítésre szánt övezetek fejezetén belül a különleges övezetek felsorolását tartalmazza. A balatonföldvári közforgalmú kikötő az Ör. 7. § (2) bekezdése szerint „Különleges kikötői terület (Kki)” megjelölésű, amely tökéletes összhangban áll a Vhr. 6. § (1) bekezdés ae) pontja szerinti rendelkezéssel. A VpRT szabályozása szerinti terület-felhasználási egységgel szintén egybeesik az Ör. szabályozása szerinti „Különleges kikötő övezet”, azon belül az Ör. 7. § (6) bekezdése szerinti közlekedési célt szolgáló alövezet pedig összhangban áll a közhasználat elől el nem zárható területre vonatkozó elvárással.
- [15] Az önkormányzat előadta továbbá, hogy az Étv. a fogalom meghatározások körében csak a beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek tekintetében tesz különbséget, törvényi szinten sem az övezet, sem az alövezet fogalmát, alkalmazását nem nevesíti, de nem is tiltja.
- [16] A szakhatóságok – mind a közlekedési, mind a műemlékvédelmi – szintén támogatták a rendeletalkotást, amely összhangban áll azzal a közérdekű elvárással, hogy a Balaton déli partjának legnagyobb kikötője szabályozott közlekedési területen bárki által megközelíthető legyen, és a kikötőben lévő hajóállomás műemlék épülete a történelmi hagyományoknak megfelelően kialakult közlekedési rendnek megfelelően. Mindezek alapján indokolt és kifejezetten szükséges, hogy a különleges kikötő területen mint alaprendeltetésen belül szabályozásra kerüljön a közlekedési rendeltetésű rész (alövezet). Ezt erősíti a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 43. § (6) bekezdése is.
- [17] Az önkormányzat álláspontja szerint az OTÉK 7. § (4) bekezdése kifejezett felhatalmazást ad arra vonatkozóan, hogy a helyi sajátosságok megőrzése vagy kialakítása érdekében helyi építési szabályzat előírásokat írjon elő. Ebbe a körbe illeszthető az alövezet fogalma is, amely nyelvtani és logikai értelmezés szerint is az övezetnél alacsonyabb szintű kategória, így azzal ellentétes nem lehet, egyértelmű, hogy vonatkozik rá mindazon előírás és kötelezettség, amely az övezetre vonatkozik.
- [18] Az önkormányzat utalt arra is, hogy a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm.rend.) meghatározott jelölésnek megfelel a „Különleges kikötő terület” Kki, és annak közlekedési célú alövezete: Kki-Köu. A területfelhasználási módok jelölésénél kifejezetten rögzíti a jogszabály, hogy az egyes területfelhasználási módok tovább bonthatók, színárnyalattal, betűjellel megkülönböztetve, ami az önkormányzat megítélése szerint egyértelművé teszi az önkormányzat jogosultságát, hogy a helyi építési szabályzatában és annak mellékletét képező szabályozási tervben alkalmazza az Ör. 7. § (6) bekezdés szerinti Különleges kikötő terület közlekedési célt szolgáló alövezete (Kki-Kku) jelölést.

A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntésének indokai

- [19] Az indítvány megalapozott.
- [20] Az indítványt a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Kp. 141. § (2) bekezdése alapján bírálta el.
- [21] Az indítvánnyal közvetlenül érintett Ör. 2018. március 29. napjától hatályos 7. § (6) bekezdésének és 36/A. § 1. pontjának szövege a következő:

„7. §

Különleges övezetek

[...]

(6) Különleges kikötő terület közlekedési célt szolgáló alövezete (Kki-KÖu)

A kikötőterület épületeinek megközelítését szolgáló utak elhelyezésére alkalmas alövezet.

A területen a gépjármű közlekedésre szolgáló utak elhelyezésén kívül járdák és gyalogutak, mindezek csomópontjai, vízvezetési rendszere, hírközlési és környezetvédelmi létesítmények, valamint a közlekedést kiszolgáló közlekedési építmények helyezhetők el. Az alövezetben épület nem építhető.”

„36/A. §

Fogalom meghatározások

1. *Alövezet*: az adott övezet olyan használatú területe, amely az alaprendeltetéstől eltérő rendeltetést biztosít közérdekből. Alövezeti határ – az OTÉK előírásaira figyelemmel – telekalakítási kötelezettséget nem alapoz meg.”

- [22] Az Alaptörvény 32. cikk (1)–(2) bekezdése „a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között” hatalmazza fel a helyi önkormányzatokat rendeletalkotásra. E rendelkezés szerint „[f]eladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve a törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot”. A 32. cikk (3) bekezdése kimondja, hogy „az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”
- [23] Az indítványozó először is azt állítja, hogy az önkormányzat az Ör. vitatott rendelkezéseinek megalkotásával túllépte a számára az Étv.-ben biztosított jogalkotási felhatalmazás kereteit. Ezzel összefüggésben a Kúria a következőket állapítja meg.
- [24] Az Étv. 62. § (6) bekezdés 6. pontja felhatalmazást ad a települési önkormányzat számára helyi építési szabályzat megállapítására. Az Étv. 13. § (1) bekezdése pedig rögzíti, hogy a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel kell a helyi építési szabályzatban megállapítani. A hatáskör-túllépés kérdésének eldöntése érdekében tehát azt szükséges meghatározni, hogy a releváns „országos szabályok” milyen feltételeket és korlátokat állapítanak meg az önkormányzati jogalkotó számára a helyi építési szabályzat tekintetében.
- [25] Ezzel összefüggésben az indítványozó – másodlagosan – a Tftv., az OTRT., az OTÉK, a Balatontv., a Vhr. és a VpRT sérelmét állítja.
- [26] Az OTÉK II. „Településrendezési követelmények, településszerkezet, területfelhasználás” című fejezetén belül elhelyezkedő 6. §-a szól az építési szempontból való területbesorolás és az ezeken belüli építési övezetbe sorolás rendszeréről. E rendelkezés (1) bekezdése szerint „A városok és községek (a továbbiakban együtt: település) igazgatási területét építési szempontból a) beépítésre szánt (beépített, további beépítésre kijelölt) területbe, amelyen belüli építési övezetekben az építési telkek megengedett beépítettsége legalább 10%, illetőleg b) beépítésre nem szánt területbe, amelyen belüli övezetekben a telkek megengedett beépítettsége legfeljebb 10% kell sorolni.”
- [27] Az OTÉK 6. § (3) bekezdés a) pontja értelmében az igazgatási terület beépítésre szánt területeit az építési használatuk általános jellege, valamint sajátos építési használatuk szerint 1. lakó- [1.1. nagyvárosias lakó-, 1.2. kisvárosias lakó-, 1.3. kertvárosias lakó-, 1.4. falusias lakó-], 2. vegyes- [2.1. településközpont, 2.2. intézményi], 3. gazdasági- [3.1. kereskedelmi, szolgáltató-, 3.2. ipari-, 3.3. általános gazdasági-], 4. üdülő- [4.1. üdülőházas, 4.2. hétvégi házas-], valamint 5. különleges- területfelhasználási egységként; ugyanezen rendelkezés b) pontja szerint pedig a beépítésre nem szánt területeit 1. közlekedési- és közműelhelyezési, hírközlési-, 2. zöld-, 3. erdő [3.1. védelmi erdő-, 3.2. gazdasági erdő-, 3.3. közjóléti erdő-], 4. mezőgazdasági [4.1. kertés mezőgazdasági, 4.2. általános mezőgazdasági], 5. vízgazdálkodási, 6. természetközeli, 7. különleges beépítésre nem szánt területként (területfelhasználási egységként) lehet megkülönböztetni.
- [28] Az OTÉK fent vázolt rendszerében meghatározó jelentőségű a 6. § (1) bekezdés utolsó sorában szereplő imperatív megfogalmazás („kell sorolni”) értelmezése. Ebből az következik, hogy az igazgatási terület területfelhasználási egysége csakis „beépítésre szánt” vagy „beépítésre nem szánt” kategóriába tartozhat, azaz nem létezik e két átfogó területi kategóriának „közös metszete”. Ehhez képest a 6. § (3) bekezdés végén – az átfogó kategóriákon belüli csoportosításra vonatkozóan – a „területként (területfelhasználási egységként) lehet megkülönböztetni” fordulat már egyértelműen mozgásteret enged (Köf.5018/2017/3.). Ugyancsak az OTÉK 6. § (5) bekezdése, amely szerint a (3) bekezdésben foglalt egyes területfelhasználási egységek a helyi sajátosságoknak megfelelően tovább bonthatók.

I.

- [29] A Kúria Önkormányzati Tanácsa osztja az indítványozó álláspontját, amely szerint az Ör. 7. § (6) bekezdése épp azért ellentétes az OTÉK rendszerével, mert e rendelkezésben foglalt alövezeti kategória egy beépítésre szánt építési övezetet egyesít egy beépítésre nem szánt övezettel. Az Ör. szintén „beépítésre szánt” (Ör. 4–7. §-ok) és „beépítésre nem szánt” (Ör. 8–12. §-ok) területeket különböztet meg, a 7. § (6) bekezdése szerinti „Különleges kikötő terület közlekedési célt szolgáló alövezete (Kki-KÖu)” egységet a „beépítésre szánt” kategórián belül a „Különleges övezetek” alá sorolva. Az OTÉK 24. §-a szerint „különleges terület” kategóriába nem tartozik a közlekedési terület. Az alövezet meghatározását viszont az Ör. 7. § (6) bekezdése akként adja meg, hogy az lényegét tekintve megfelel az OTÉK „Beépítésre nem szánt területek” fejezetcímen belül a „Közlekedési és közműterület” területi egység fogalmát meghatározó 26. § (1) bekezdésének: „A közlekedés és a közmű elhelyezésére szolgáló terület az országos és a helyi közút, a kerékpárút, a gépjármű várakozóhely (parkoló) – a közterületnek nem minősülő telken megvalósuló kivételével –, a járda és gyalogút (sétány), köztér, mindezek csomópontja, vízelvezetési rendszere és környezetvédelmi építményei, a közúti, a kötöttpályás, a vízi és a légi közlekedés, továbbá a közmű és a hírközlés építményei elhelyezésére szolgál.” – hozzátéve, hogy „Az alövezetben épület nem építhető.” [Ör. 7. § (6) bekezdés utolsó mondat].
- [30] Az OTÉK 111. § (1) és (2) bekezdése ugyan lehetőséget ad arra, hogy helyi építési szabályzat az OTÉK II. fejezetében meghatározott településrendezési követelményeknél – amelyen belül az építési övezetek tagozódásáról szóló 6-30/B. §-ok is elhelyezkednek – szigorúbb, illetve meghatározott feltételek teljesülése esetén enyhébb követelményeket állapítson meg. Így a Kúria gyakorlata szerint nem tekinthető jogellenesnek az a HÉSZ-területbesorolás, amely a beépítésre szánt területek esetében az OTÉK 6. § (1) bekezdés b) pontja által megszabott 10%-os alsó határnál alacsonyabb beépítettségű százalékat határoz meg (Köf.5018/2017/3.). A „beépítésre szánt” és a beépítésre nem szánt” övezeti kategóriák HÉSZ által létrehozott új alövezeti kategórián belüli egyesítése ugyanakkor nem értelmezhető a „szigorúbb”, illetve „enyhébb” szabályozás fogalmi körében, vagyis jelen esetre nem vonatkoztatható az OTÉK 111. § (1) és (2) bekezdései által megengedett eltérési lehetőség.
- [31] Az OTÉK 10. § (2) bekezdése szerint az egyes építési övezetekben vagy övezetekben az övezet sajátos használatának megfelelő, e rendelet szerinti rendeltetéseken kívül csak olyan más rendeltetés engedhető meg, amely használata során a terület sajátos használatát nem korlátozza vagy attól nem igényel védelmet, és az adott területre vonatkozó övezeti előírásoknak, továbbá a rendeltetése szerinti külön jogszabályi előírásoknak megfelel. A – 2019. március 15-én hatályon kívül helyezett, de az Ör. vitatott módosításának időpontjában, 2018. március 18-án még hatályban lévő, azaz az önkormányzati jogalkotót kötelező – Balatontv. 3. § (3) bekezdés m) pontja a Balaton kiemelt üdülőkörzet Területrendezési Tervének munkarészei közül a kiemelt térségi övezetek tervlapjait tartalmazza, melyek közül a – Balatonföldvár település szempontjából releváns – 4/13. számú melléklet a települési terület övezetét (U-1), a gazdasági terület övezetét (U-2), az általános mezőgazdasági terület övezetét (M-1), a kertgazdasági terület övezetét (M-2), az erdőterület övezetét (E-1), valamint az erdőtelepítésre alkalmas terület övezetét (E-2) foglalja magában. A Balaton kiemelt üdülőkörzet parti és partközeli településeire vonatkozó szabályok végrehajtása érdekében a Balatontv. 16. §-ában és 58. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a balatoni vízpart-rehabilitációs szabályozási, valamint a partvonal-szabályozási követelményeket a (jelenleg is hatályban lévő) Vhr. tartalmazza.
- [32] A Vhr. 6. § (1) bekezdése értelmében vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területen a településrendezési eszközökben – így a HÉSZ-ben – a vízpart-rehabilitációs tanulmánytervvel összhangban a) a beépítésre szánt területek közül kizárólag aa) kertvárosias lakóterület, ab) vegyes terület, ac) gazdasági terület, ad) üdülőterület és ae) különleges terület; b) a beépítésre nem szánt területek közül kizárólag ba) közlekedési és közműelhelyezési terület, bb) zöldterület, bc) erdőterület, bd) vízgazdálkodási terület, be) mezőgazdasági terület, bf) természetközeli terület vagy bg) különleges beépítésre nem szánt terület területfelhasználási egység, építési övezet, illetve övezet jelölhető ki. A Vhr. 6. § (1) bekezdése tehát szintén az OTÉK rendszerét követve, egyértelműen és kizárólag a „beépítésre nem szánt területek” kategórián belül engedélyezi elhelyezni a „ba) közlekedési és közműelhelyezési terület” egységet, amelyet szintén lefed a fent kifejtettek fényében az Ör. 7. § (6) bekezdésének alövezeti fogalom meghatározása. Megjegyzendő, hogy az önkormányzati védírat sem az Ör. 7. § (6) bekezdéséről állítja, hogy az „tökéletesen összhangban van” a Vhr. 6. § (1) bekezdésének ae) pontja által jelölt „különleges terület” kategóriával, hanem az Ör. 7. § (2) bekezdése szerinti „Különleges kikötő terület Kki” egységről, amely rendelkezés jogszerűségét az indítvány nem kérdőjelezi meg. Tartalmilag ugyanezen rendelkezést fedi az Önkormányzat állítása szerint a VpRT 2/2 tervlap-mellékletén megtalálható „Különleges kikötő terület” is. (Megjegyzendő, hogy maga a tervlap eleve eltérő jelzést használ a „közlekedési terület” és a „különleges terület” megjelölésére.) Az Ör. 7. § (6) bekezdése szerinti alövezetet ugyanakkor a tervlap nem tartalmazza.

- [33] Az önkormányzat által hivatkozott Korm.rend. és annak a védíratban csatolt melléklete szintén a „Beépítésre szánt terület” és a „Beépítésre nem szánt terület” alapkategóriákon belül enged eltérést az egyes területfelhasználási módok további bontására, színárnyalattal, betűjellel való megkülönböztetésére, a „közlekedési területet” egyértelműen az utóbbiba sorolva.

II.

- [34] Az Ör. 36/A. § 1. pontja által meghatározott „Alövezet” kategória az alaprendeltestétől eltérő rendeltetést biztosít közérdekből. A Kúria egyetért az indítványozó érvelésével, amely szerint e rendelkezés – további garanciális korlátok hiányában – gyakorlatilag korlát nélkül teremt meg a hatályos felsőbb szintű szabályok alól való eltérés lehetőségét. Az Ör. szintén vitatott 7. § (6) bekezdésének megalkotása a fent kifejtettek fényében épp azt igazolja, hogy a 36/A. § 1. pont szerinti rendelkezés az alövezeti terület vonatkozásában felhatalmazást ad olyan területi kategória szabályozására, amelyek esetében a magasabb szintű jogszabályokban meghatározott követelmények alapján kialakított, és helyi szinten ezen keretek közt meghatározható övezeti besorolás alaprendeltestése nem érvényesül.
- [35] Ilyenfajta szabályozásra az OTÉK 7. § (4) bekezdése sem ad felhatalmazást „a helyi sajátosságok megőrzése vagy kialakítása érdekében”, csupán az OTÉK rendszeréhez képest engedi a „további előírások” meghatározását. Az Ör. 36/A. § 1. pontja mindezek miatt ellentétes az OTÉK 10. § (2) bekezdésével, amely szerint az OTÉK szerinti rendeltetéseken kívül csak olyan más rendeltetés engedhető meg, amely használata során a terület sajátos használatát nem korlátozza, és az adott területre vonatkozó övezeti előírásoknak, továbbá a rendeltetése szerinti külön jogszabályi előírásoknak megfelel. A Kúria ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a 11/2005. (IV. 5.) AB határozatában az Alkotmánybíróság a Balatontv. által korábban bevezetett (azóta már hatályon kívül helyezett) „alövezet” kategória meghatározását is a kapcsolódó garanciális szabályok hiánya miatt találta alkotmányellenesnek.
- [36] A fentiekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította az Ör. 7. § (6) bekezdésének és 36/A. § 1. pontjának törvényellenességét, tekintettel arra, hogy az Ör. 7. § (6) bekezdése sérti az OTÉK 6. § (1) és (3) bekezdéseit, a 7. § (1) bekezdését, a Vhr. 6. § (1) bekezdését, és nincs összhangban a VpRT 2/2 tervlapjával; továbbá az Ör. 36/A. § 1. pontja sérti az OTÉK 7. § (4) bekezdését és 10. § (2) bekezdését.
- [37] A Kúria mindezek alapján az indítványnak helyt adott és az Ör. 7. § (6) bekezdését és 36/A. § 1. pontját megsemmisítette.

Záró rész

- [38] A Kúria az indítványt a Kp. 141. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [39] Jelen eljárásban a Kp. 141. § (4) bekezdése alapján az önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára irányuló eljárásban a feleket teljes költségmentesség illeti meg, és saját költségeiket maguk viselik.
- [40] A Magyar Közlönyben történő közzététel a Kp. 146. § (2) bekezdésén, a helyben történő közzététel a Kp. 142. § (3) bekezdésén alapul.
- [41] A határozat elleni jogorvoslatot a Kp. 116. § d) pontja és a 146. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. április 29.

Dr. Patyi András s. k., a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Dobó Viola s. k., bíró, Dr. Horváth Tamás s. k., bíró

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.